Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria L

2025/12

8.1.2025

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2025/12

z 19. decembra 2024

o zhromažďovaní a prenose vopred poskytovaných informácií o cestujúcich na účely posilnenia a uľahčenia kontrol na vonkajších hraniciach, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) 2018/1726 a (EÚ) 2019/817 a zrušuje smernica Rady 2004/82/ES

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 77 ods. 2 písm. b) a d) a článok 79 ods. 2 písm. c),

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ([1]),

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom ([2]),

keďže:

(1) Vykonávanie hraničných kontrol osôb na vonkajších hraniciach významne prispieva k zaručeniu dlhodobej bezpečnosti Únie, jej členských štátov a jej občanov a ako také zostáva dôležitou zárukou najmä v priestore bez kontroly vnútorných hraníc. Hraničné kontroly sa majú v príslušných prípadoch vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/399 ([3]) tak, aby pomáhali v boji proti nelegálnemu prisťahovalectvu a pri prevencii ohrození vnútornej bezpečnosti, verejného poriadku, verejného zdravia a medzinárodných vzťahov členských štátov. Takéto hraničné kontroly sa majú vykonávať pri plnom rešpektovaní ľudskej dôstojnosti a v úplnom súlade s príslušným právom Únie vrátane Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“).

(2) Využívanie údajov o cestujúcich a informácií o lete prenášaných pred príletom cestujúcich, známych ako údaje z vopred poskytovaných informácií o cestujúcich (ďalej len „údaje API“), prispieva k urýchleniu požadovaných hraničných kontrol pri prekračovaní hraníc. Na účely tohto nariadenia sa tento proces konkrétnejšie týka prekračovania hraníc medzi treťou krajinou alebo členským štátom, na ktorý sa toto nariadenie neuplatňuje, a členským štátom, na ktorý sa toto nariadenie uplatňuje. Využívanie údajov API posilňuje hraničné kontroly na vonkajších hraniciach, pretože poskytuje dostatočný čas na to, aby bolo možné vykonať podrobné a komplexné hraničné kontroly všetkých cestujúcich bez toho, aby to malo neprimeraný nepriaznivý vplyv na cestujúcich bez postranných úmyslov. Preto by sa v záujme účinnosti a efektívnosti hraničných kontrol na vonkajších hraniciach mal stanoviť vhodný právny rámec, ktorým sa zabezpečí, aby mali príslušné pohraničné orgány členských štátov na takýchto hraničných priechodoch na vonkajších hraniciach prístup k údajom API pred príletom cestujúcich.

(3) Existujúci právny rámec týkajúci sa údajov API, ktorý pozostáva zo smernice Rady 2004/82/ES ([4]) a vnútroštátnych právnych predpisov, ktorými sa uvedená smernica transponuje, sa ukázal ako dôležitý pri zlepšovaní hraničných kontrol, a to najmä preto, že sa pre členské štáty vytvoril rámec na zavedenie ustanovení, ktorými sa pre leteckých dopravcov stanovuje povinnosť prenášať údaje API o cestujúcich prepravovaných na ich územie. Na vnútroštátnej úrovni však pretrvávajú rozdielne postupy. Predovšetkým, údaje API sa od leteckých dopravcov nevyžadujú systematicky a leteckí dopravcovia čelia rôznym požiadavkám, pokiaľ ide o druh informácií, ktoré majú zhromažďovať, a podmienky, za ktorých sa údaje API majú prenášať príslušným pohraničným orgánom. Tieto rozdiely nielenže spôsobujú leteckým dopravcom zbytočné náklady a komplikácie, ale zároveň bránia zabezpečeniu účinných a efektívnych predbežných kontrol osôb, ktoré prichádzajú na vonkajšie hranice.

([1]) Ú. v. EÚ C 228, 29.6.2023, s. 97.
([2]) Pozícia Európskeho parlamentu z 25. apríla 2024 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z 12. decembra 2024.
([3]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/399 z 9. marca 2016, ktorým sa ustanovuje kódex Únie o pravidlách upravujúcich pohyb osôb cez hranice (Kódex schengenských hraníc) (Ú. v. EÚ L 77, 23.3.2016, s. 1).
([4]) Smernica Rady 2004/82/ES z 29. apríla 2004 o povinnosti dopravcov oznamovať údaje o cestujúcich (Ú. v. EÚ L 261, 6.8.2004, s. 24).

(4) Existujúci právny rámec je potrebné aktualizovať a nahradiť, aby sa zabezpečilo, že pravidlá týkajúce sa zhromažďovania a prenosu údajov API na účely posilnenia a uľahčenia účinnosti a efektívnosti hraničných kontrol na vonkajších hraniciach a na boj proti nelegálnemu prisťahovalectvu sú jasné, harmonizované a účinné, v súlade s pravidlami stanovenými v nariadení (EÚ) 2016/399 v prípade členských štátov, na ktoré sa uplatňuje, a vnútroštátnymi právnymi predpismi, ak sa neuplatňuje.

(5) S cieľom zabezpečiť čo najkonzistentnejší prístup tak na úrovni Únie, ako aj na medzinárodnej úrovni a so zreteľom na pravidlá zhromažďovania údajov API uplatniteľné na medzinárodnej úrovni by aktualizovaný právny rámec stanovený týmto nariadením mal zohľadňovať príslušné postupy medzinárodne dohodnuté s leteckým priemyslom, napríklad v rámci usmernení Svetovej colnej organizácie, Medzinárodného združenia leteckých prepravcov a Medzinárodnej organizácie civilného letectva (ICAO) o vopred poskytovaných informáciách o cestujúcich.

(6) Zhromažďovanie a prenos údajov API má vplyv na súkromie jednotlivcov a zahŕňa spracúvanie ich osobných údajov. Mali by sa stanoviť primerané obmedzenia a záruky, aby boli plne rešpektované ich základné práva v súlade s chartou, najmä právo na rešpektovanie súkromného života a právo na ochranu osobných údajov. Napríklad každé spracúvanie údajov API, najmä údajov API, ktoré predstavujú osobné údaje, by sa malo obmedziť výlučne na to, čo je potrebné a primerané na dosiahnutie cieľov tohto nariadenia. Okrem toho by sa malo zabezpečiť, aby spracúvanie akýchkoľvek údajov API zhromažďovaných a prenášaných podľa tohto nariadenia neviedlo k žiadnej forme diskriminácie, ktorú charta vylučuje.

(7) V záujme dosiahnutia cieľov tohto nariadenia by sa toto nariadenie malo uplatňovať na všetkých leteckých dopravcov vykonávajúcich lety do Únie, ako sú vymedzené v tomto nariadení, bez ohľadu na sídlo leteckých dopravcov vykonávajúcich uvedené lety, a prevádzkujúcich pravidelné aj nepravidelné lety. Do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia nepatrí zhromažďovanie údajov od iných prevádzok v civilnom letectve, ako sú letecké školy, lety na zdravotnícke účely, núdzové lety, ako aj vojenské lety. Týmto nariadením nie je dotknuté zhromažďovanie údajov z takýchto letov, ako sa stanovuje vo vnútroštátnom práve, ktoré je zlučiteľné s právom Únie. Komisia by mala posúdiť uskutočniteľnosť systému Únie, ktorým by sa prevádzkovateľom súkromných letov uložila povinnosť zhromažďovať a prenášať údaje o cestujúcich v leteckej doprave.

(8) Povinnosti leteckých dopravcov zhromažďovať a prenášať údaje API podľa tohto nariadenia by sa mali týkať všetkých cestujúcich na letoch do Únie, tranzitných cestujúcich, ktorých cieľová destinácia sa nachádza mimo Únie, a všetkých členov posádky, ktorí nevykonávajú služobné povinnosti a ktorých na let umiestnil letecký dopravca v súvislosti s ich povinnosťami.

(9) V záujme účinnosti a právnej istoty by položky informácií, ktoré spoločne predstavujú údaje API zhromažďované a následne prenášané podľa tohto nariadenia, mali byť jasne a podrobne uvedené, pričom by mali zahŕňať informácie týkajúce sa každého cestujúceho, ako aj informácie o jeho lete. Podľa tohto nariadenia a v súlade s medzinárodnými normami by takéto informácie o lete mali zahŕňať informácie o mieste na sedenie a batožine, ak sú takéto informácie dostupné, a informácie o hraničnom priechode vstupu na územie dotknutého členského štátu vo všetkých prípadoch, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie. Ak sú informácie o batožine alebo mieste na sedenie dostupné v iných informačných systémoch, ktoré má letecký dopravca, jeho handlingová spoločnosť, jeho poskytovateľ systému alebo letisková spoločnosť k dispozícii, leteckí dopravcovia by mali tieto informácie začleniť medzi údaje API, ktoré sa majú preniesť príslušným pohraničným orgánom. Údaje API vymedzené a upravené v tomto nariadení nezahŕňajú biometrické údaje.

(10) S cieľom umožniť flexibilitu a inováciu by mal mať v zásade každý letecký dopravca možnosť sám určiť, ako si bude plniť povinnosti týkajúce sa zhromažďovania údajov API stanovené v tomto nariadení, s ohľadom na rôzne druhy leteckých dopravcov vymedzené v tomto nariadení a ich príslušné obchodné modely, a to aj pokiaľ ide o časy registrácie a spoluprácu s letiskami. Avšak vzhľadom na to, že existujú vhodné technologické riešenia, ktoré umožňujú automatizované zhromažďovanie určitých údajov API a zároveň zabezpečujú ich správnosť, úplnosť a aktuálnosť, a so zreteľom na výhody používania takejto technológie z hľadiska účinnosti a efektívnosti by sa od leteckých dopravcov malo vyžadovať, aby tieto údaje API zhromažďovali automatizovanými prostriedkami, a to načítaním informácií zo strojovo čitateľných údajov z cestovného dokladu. Ak použitie takýchto automatizovaných prostriedkov nie je za výnimočných okolností technicky možné, leteckí dopravcovia by mali výnimočne zhromažďovať údaje API manuálne, buď počas registrácie online, alebo počas registrácie na letisku, tak, aby zabezpečili plnenie svojich povinností podľa tohto nariadenia.

(11) Zhromažďovanie údajov API automatizovanými prostriedkami by sa malo prísne obmedziť na alfanumerické údaje uvedené v cestovnom doklade a nemalo by viesť k zhromažďovaniu akýchkoľvek biometrických údajov z neho. Keďže zhromažďovanie údajov API je súčasťou procesu registrácie, či už online, alebo na letisku, týmto nariadením sa neukladá leteckým dopravcom povinnosť skontrolovať cestovný doklad cestujúceho pri nástupe do lietadla. Súlad

s týmto nariadením neukladá cestujúcim žiadnu povinnosť mať pri sebe cestovný doklad pri nástupe do lietadla. Tým by nemali byť dotknuté povinnosti vyplývajúce z iných právnych aktov Únie alebo vnútroštátneho práva, ktoré je v súlade s právom Únie.

(12) Zhromažďovanie údajov API z cestovných dokladov by malo byť v súlade aj so štandardmi ICAO týkajúcimi sa strojovo čitateľných cestovných dokladov, ktoré sú začlenené do práva Únie prostredníctvom nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1157 ([5]), nariadenia Rady (ES) č. 2252/2004 ([6]) a smernice Rady (EÚ) 2019/997 ([7]).

(13) Požiadavky stanovené v tomto nariadení a v príslušných delegovaných a vykonávacích aktoch by mali viesť k jednotnému vykonávaniu tohto nariadenia zo strany leteckých dopravcov, čím by sa minimalizovali náklady na prepojenie ich príslušných systémov. S cieľom uľahčiť leteckým dopravcom harmonizované vykonávanie týchto požiadaviek, najmä pokiaľ ide o štruktúru údajov, ich formát a prenosový protokol, by Komisia mala na základe spolupráce s príslušnými pohraničnými orgánmi, inými orgánmi členských štátov, leteckými dopravcami a príslušnými agentúrami Únie zabezpečiť, aby praktická príručka, ktorú vypracuje Komisia, poskytovala všetky potrebné usmernenia a vysvetlenia.

(14) S cieľom zlepšiť kvalitu údajov API by mal smerovač, ktorý sa má vytvoriť podľa tohto nariadenia, overiť, či údaje API, ktoré doň preniesli leteckí dopravcovia, zodpovedajú, pokiaľ ide o obsah aj štruktúru, podporovaným formátom údajov vrátane štandardizovaných dátových polí alebo kódov. Ak sa overením určí, že údaje nie sú v súlade s týmito formátmi údajov, smerovač by mal okamžite a automaticky informovať dotknutého leteckého dopravcu.

(15) Je dôležité, aby systémy automatického zhromažďovania údajov a iné procesy zavedené podľa tohto nariadenia nemali negatívny vplyv na zamestnancov v leteckom priemysle, ktorí by mali dostať možnosť zvyšovať si úrovne zručností a rekvalifikácie, v dôsledku čoho by sa zvýšila efektívnosť a spoľahlivosť zhromažďovania a prenosu údajov a zlepšili pracovné podmienky v tomto odvetví.

(16) Cestujúci by mali mať možnosť poskytovať určité údaje API sami automatizovanými prostriedkami počas procesu registrácie online, napríklad prostredníctvom zabezpečenej aplikácie na smartfóne, počítači alebo webovej kamere cestujúceho so schopnosťou čítať strojovo čitateľné údaje z cestovného dokladu. Ak sa cestujúci neregistrovali online, leteckí dopravcovia by im mali umožniť, aby poskytli požadované strojovo čitateľné údaje API počas registrácie na letisku použitím samoobslužného kiosku alebo za pomoci personálu leteckého dopravcu pri vybavovacom pulte. Bez toho, aby bola dotknutá sloboda leteckých dopravcov stanoviť letecké tarify a určovať si vlastnú obchodnú politiku, je dôležité, aby povinnosti podľa tohto nariadenia neviedli k neprimeraným prekážkam pre cestujúcich, ktorí nemajú možnosť použiť na poskytnutie údajov API online prostriedky, ako sú dodatočné poplatky za poskytnutie údajov API na letisku. Okrem toho by sa v tomto nariadení malo stanoviť prechodné obdobie, počas ktorého majú mať cestujúci možnosť poskytnúť údaje API manuálne v rámci registrácie online. V takýchto prípadoch by mali leteckí dopravcovia používať techniky overovania údajov.

(17) S cieľom zabezpečiť dodržiavanie práv ustanovených v charte, ako aj zabezpečiť prístupné a inkluzívne možnosti cestovania, najmä pre zraniteľné skupiny a osoby so zdravotným postihnutím, a v súlade s právami osôb so zdravotným postihnutím a osôb so zníženou pohyblivosťou v leteckej doprave stanovenými v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2006 ([8]) by mali leteckí dopravcovia s podporou členských štátov zabezpečiť, aby mali cestujúci kedykoľvek možnosť poskytnúť potrebné údaje na letisku.

(18) Vzhľadom na výhody, ktoré ponúka používanie automatizovaných prostriedkov na zhromažďovanie strojovo čitateľných údajov API, a na jasnosť vyplývajúcu v tejto súvislosti z technických požiadaviek, ktoré sa majú prijať podľa tohto nariadenia, by leteckí dopravcovia, ktorí sa rozhodnú používať automatizované prostriedky na zhromažďovanie informácií, ktoré sú povinní zasielať podľa smernice 2004/82/ES, mali mať možnosť, nie však povinnosť, tieto požiadavky po ich prijatí uplatňovať v súvislosti s takýmto použitím automatizovaných

([5]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1157 z 20. júna 2019 o posilnení zabezpečenia preukazov totožnosti občanov Únie a dokladov o pobyte vydávaných občanom Únie a ich rodinným príslušníkom vykonávajúcim svoje právo na voľný pohyb (Ú. v. EÚ L 188, 12.7.2019, s. 67).

([6]) Nariadenie Rady (ES) č. 2252/2004 z 13. decembra 2004 o normách pre bezpečnostné znaky a biometriu v pasoch a cestovných dokladoch vydávaných členskými štátmi (Ú. v. EÚ L 385, 29.12.2004, s. 1).

([7]) Smernica Rady (EÚ) 2019/997 z 18. júna 2019, ktorou sa zavádza náhradný cestovný doklad EÚ a zrušuje rozhodnutie 96/409/SZBP (Ú. v. EÚ L 163, 20.6.2019, s. 1).

([8]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2006 z 5. júla 2006 o právach zdravotne postihnutých osôb a osôb so zníženou pohyblivosťou v leteckej doprave (Ú. v. EÚ L 204, 26.7.2006, s. 1).

prostriedkov, pokiaľ je uvedená smernica uplatniteľná a dovoľuje to. Akékoľvek takéto dobrovoľné uplatňovanie uvedených špecifikácií pri uplatňovaní smernice 2004/82/ES by sa nemalo chápať tak, že akýmkoľvek spôsobom ovplyvňuje povinnosti leteckých dopravcov a členských štátov podľa uvedenej smernice.

(19) S cieľom zabezpečiť, aby predbežné kontroly, ktoré príslušné pohraničné orgány vykonávajú vopred, boli účinné a efektívne, by údaje API prenášané týmto orgánom mali obsahovať údaje o cestujúcich, ktorí sa skutočne chystajú prekročiť vonkajšie hranice, teda o cestujúcich, ktorí sa skutočne nachádzajú na palube lietadla, bez ohľadu na to, či sa cieľová destinácia cestujúceho nachádza v Únii alebo mimo nej. Leteckí dopravcovia by preto mali prenášať údaje API okamžite po uzatvorení letu. Údaje API okrem toho pomáhajú príslušným pohraničným orgánom rozlíšiť legitímnych cestujúcich od cestujúcich, ktorí by mohli byť predmetom záujmu, a v prípade ktorých je preto potrebné vykonať dodatočné overenia, čo si môže vyžadovať ďalšiu koordináciu a prípravu následných opatrení, ktoré sa majú prijať po prílete. Takáto situácia by mohla nastať v prípade neočakávane vysokého počtu cestujúcich, ktorí by boli predmetom záujmu a ktorých fyzické kontroly na hraniciach by mohli nepriaznivo ovplyvniť hraničné kontroly legitímnych cestujúcich, ako aj ich čakacie lehoty na hraniciach. S cieľom poskytnúť príslušným pohraničným orgánom príležitosť pripraviť vhodné a primerané opatrenia na hraniciach, ako napríklad dočasné posilnenie alebo presunutie personálu, najmä v prípade letov, pri ktorých čas medzi uzavretím letu a príletom na vonkajšie hranice nepostačuje na to, aby sa príslušné pohraničné orgány mohli čo najvhodnejšie pripraviť, by sa údaje API mali prenášať aj pred nástupom do lietadla, a to v čase registrácie každého cestujúceho.

(20) S cieľom zabrániť akémukoľvek riziku zneužitia a v súlade so zásadou obmedzenia účelu by sa príslušným pohraničným orgánom malo výslovne zabrániť v spracúvaní údajov API, ktoré prijímajú podľa tohto nariadenia, na akékoľvek iné účely než tie, ktoré sú výslovne stanovené v tomto nariadení a v súlade s pravidlami stanovenými v nariadení (EÚ) 2016/399 pre členské štáty, na ktoré sa dané nariadenie uplatňuje, alebo ak sa uvedené nariadenie neuplatňuje, v súlade s relevantnými pravidlami stanovenými vo vnútroštátnom práve.

(21) S cieľom zabezpečiť, aby mali príslušné pohraničné orgány dostatok času na účinné vykonanie predbežných kontrol všetkých cestujúcich vrátane cestujúcich na diaľkových letoch a tých, ktorí cestujú prípojnými letmi, ako aj to, aby mali dostatok času na zabezpečenie presnosti, úplnosti a aktuálnosti údajov API zhromaždených a prenesených leteckými dopravcami a v prípade potreby na vyžiadanie doplňujúcich objasnení, opráv alebo doplnení od leteckých dopravcov, s cieľom zabezpečiť, aby boli údaje API k dispozícii dovtedy, kým sa všetci cestujúci skutočne nedostavia na hraničný priechod, by príslušné pohraničné orgány mali uchovávať údaje API, ktoré získali podľa tohto nariadenia, počas stanoveného obdobia obmedzeného na to, čo je nevyhnutne potrebné na uvedené účely. Za výnimočných okolností, keď sa jednotliví cestujúci po pristátí nedostavia na hraničný priechod v takomto stanovenom období, by členské štáty mali mať možnosť umožniť svojim príslušným pohraničným orgánom uchovávať údaje API týchto jednotlivých cestujúcich dovtedy, kým sa nedostavia na hraničný priechod, alebo aspoň počas dodatočného stanoveného obdobia. Ak chcú členské štáty túto možnosť využiť, mali by byť zodpovedné za zavedenie vhodných prostriedkov na identifikáciu takýchto jednotlivých cestujúcich s cieľom zabezpečiť, aby dlhšie uchovávanie ich konkrétnych údajov API zostalo obmedzené na to, čo je nevyhnutne potrebné.

(22) Aby mohli leteckí dopravcovia reagovať na žiadosti príslušných pohraničných orgánov o objasnenia, opravy alebo doplnenia, mali by uchovávať údaje API, ktoré preniesli podľa tohto nariadenia, počas stanoveného a nevyhnutne potrebného obdobia. Okrem toho a v záujme zlepšenia skúseností legitímnych cestujúcich pri cestovaní by leteckí dopravcovia mali mať možnosť uchovávať a používať údaje API, ak je to potrebné na bežný výkon ich činností, najmä na uľahčenie cestovania, v súlade s uplatniteľným právom, a najmä nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 ([9]).

(23) S cieľom zabrániť situácii, keď by leteckí dopravcovia museli vytvoriť a udržiavať viacero pripojení s príslušnými pohraničnými orgánmi členských štátov na účely prenosu údajov API zhromaždených podľa tohto nariadenia, a vyhnúť sa tak súvisiacim nedostatkom a bezpečnostným rizikám, by sa malo prijať ustanovenie o tom, že na úrovni Únie bude vytvorený a prevádzkovaný jeden smerovač v súlade s týmto nariadením a nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2025/13 ([10]), ktorý bude slúžiť ako pripojovací a distribučný bod pre takéto prenosy. V záujme efektívnosti a nákladovej účinnosti by mal smerovač, pokiaľ je to technicky možné a v plnom súlade

([9]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1).

([10]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2025/13 z 19. decembra 2024 o zhromažďovaní a prenose vopred poskytovaných informácií o cestujúcich na účely prevencie, odhaľovania, vyšetrovania a stíhania trestných činov terorizmu a závažnej trestnej činnosti a o zmene nariadenia (EÚ) 2019/818 (Ú. v. EÚ L, 2025/13, 8.1.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/13/oj).

s pravidlami tohto nariadenia a nariadenia (EÚ) 2025/13, využívať technické komponenty iných príslušných systémov vytvorených podľa práva Únie, najmä webovú službu uvedenú v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/2226 ([11]), bránu pre dopravcov uvedenú v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1240 ([12]) a bránu pre dopravcov uvedenú v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 767/2008 ([13]). S cieľom znížiť vplyv na leteckých dopravcov a zabezpečiť harmonizovaný prístup k leteckým dopravcom by Agentúra Európskej únie na prevádzkové riadenie rozsiahlych informačných systémov v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti (ďalej len „eu-LISA“), ktorá bola zriadená nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1726 ([14]), mala, pokiaľ je to technicky a prevádzkovo možné, navrhnúť smerovač koherentným spôsobom a v súlade s povinnosťami leteckých dopravcov stanovenými nariadeniami (ES) č. 767/2008, (EÚ) 2017/2226 a (EÚ) 2018/1240.

(24) S cieľom zlepšiť efektívnosť zasielania údajov o letovej prevádzke a podporiť monitorovanie údajov API zasielaných príslušným pohraničným orgánom by mal smerovač dostávať údaje o letovej prevádzke v reálnom čase, ktoré zhromaždili iné organizácie, ako je Európska organizácia pre bezpečnosť leteckej prevádzky (Eurocontrol).

(25) Podľa tohto nariadenia by mal smerovač automatizovaným spôsobom zasielať údaje API relevantným príslušným pohraničným orgánom, ktoré by sa mali určiť podľa hraničného priechodu vstupu na územie členského štátu uvedeného v príslušných údajoch API. S cieľom uľahčiť tento proces distribúcie by mal každý členský štát uviesť, ktoré pohraničné orgány sú príslušné na prijímanie údajov API zasielaných zo smerovača. Členské štáty majú možnosť zriadiť jednotné kontaktné miesto pre údaje, ktoré prijíma údaje API zo smerovača a okamžite tieto údaje automatizovaným spôsobom zasiela príslušným pohraničným orgánom dotknutého členského štátu. S cieľom zabezpečiť riadne fungovanie tohto nariadenia a v záujme transparentnosti by sa informácie o príslušných pohraničných orgánoch mali zverejňovať.

(26) Smerovač by mal slúžiť len na uľahčenie prenosu údajov API od leteckých dopravcov príslušným pohraničným orgánom v súlade s týmto nariadením a nemal by slúžiť ako úložisko údajov API. S cieľom minimalizovať akékoľvek riziko neoprávneného prístupu alebo iného zneužitia a v súlade so zásadou minimalizácie údajov by preto nemalo dôjsť k žiadnemu uchovávaniu, pokiaľ to nie je nevyhnutne potrebné na technické účely súvisiace so zasielaním údajov, a údaje API by sa mali okamžite, natrvalo a automatizovaným spôsobom zo smerovača vymazať po ukončení zasielania údajov.

(27) S cieľom umožniť leteckým dopravcom čo najskôr využívať výhody, ktoré ponúka používanie smerovača vyvinutého agentúrou eu-LISA v súlade s týmto nariadením a nariadením (EÚ) 2025/13, ako aj získať skúsenosti s jeho používaním, by sa leteckým dopravcom mala poskytnúť možnosť, nie však povinnosť, používať smerovač na prenos informácií, ktoré sú povinní prenášať podľa smernice 2004/82/ES, počas dočasného obdobia. Toto dočasné obdobie by sa malo začať v okamihu uvedenia smerovača do prevádzky a malo by sa skončiť, keď sa prestanú uplatňovať povinnosti vyplývajúce z uvedenej smernice. S cieľom zabezpečiť, aby sa takéto dobrovoľné používanie smerovača uskutočňovalo zodpovedným spôsobom, by sa malo vyžadovať, aby členský štát, ktorý má dostávať informácie, vopred udelil písomný súhlas na žiadosť leteckého dopravcu a po tom, ako uvedený členský štát v prípade potreby vykoná overenie a získa záruky. Podobne, aby sa predišlo tomu, že leteckí dopravcovia opakovane začnú a prestanú smerovač používať, by sa od nich malo vyžadovať, aby v prípade, že začnú smerovač dobrovoľne používať, tento smerovač používali i naďalej, pokiaľ sa neobjavia objektívne dôvody na ukončenie používania smerovača na prenos informácií príslušným orgánom dotknutého členského štátu, napríklad ak sa zistí, že informácie sa neprenášajú zákonným, bezpečným, účinným a rýchlym spôsobom. V záujme riadneho uplatňovania možnosti dobrovoľného používania smerovača a s náležitým ohľadom na práva a záujmy všetkých dotknutých

([11]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/2226 z 30. novembra 2017, ktorým sa zriaďuje systém vstup/výstup na zaznamenávanie údajov o vstupe a výstupe štátnych príslušníkov tretích krajín prekračujúcich vonkajšie hranice členských štátov a o odopretí ich vstupu a stanovujú podmienky prístupu do systému vstup/výstup na účely presadzovania práva, a ktorým sa mení Dohovor, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda, a nariadenia (ES) č. 767/2008 a (EÚ) č. 1077/2011 (Ú. v. EÚ L 327, 9.12.2017, s. 20).

([12]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1240 z 12. septembra 2018, ktorým sa zriaďuje Európsky systém pre cestovné informácie a povolenia (ETIAS) a ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1077/2011, (EÚ) č. 515/2014, (EÚ) 2016/399, (EÚ) 2016/1624 a (EÚ) 2017/2226 (Ú. v. EÚ L 236, 19.9.2018, s. 1).

([13]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 767/2008 z 9. júla 2008 o vízovom informačnom systéme (VIS) a výmene informácií o krátkodobých vízach, dlhodobých vízach a povoleniach na pobyt medzi členskými štátmi (nariadenie o VIS) (Ú. v. EÚ L 218, 13.8.2008, s. 60).

([14]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1726 zo 14. novembra 2018 o Agentúre Európskej únie na prevádzkové riadenie rozsiahlych informačných systémov v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti (eu-LISA) a o zmene nariadenia (ES) č. 1987/2006 a rozhodnutia Rady 2007/533/SVV a o zrušení nariadenia (EÚ) č. 1077/2011 (Ú. v. EÚ L 295, 21.11.2018, s. 99).

strán by sa mali v tomto nariadení stanoviť potrebné pravidlá týkajúce sa konzultácií a poskytovania informácií. Akékoľvek takéto dobrovoľné používanie smerovača pri uplatňovaní smernice 2004/82/ES, ako sa stanovuje v tomto nariadení, by sa nemalo chápať tak, že akýmkoľvek spôsobom ovplyvňuje povinnosti leteckých dopravcov a členských štátov podľa uvedenej smernice.

(28) Smerovač, ktorý sa má vytvoriť a prevádzkovať podľa tohto nariadenia a nariadenia (EÚ) 2025/13, by mal zredukovať a zjednodušiť technické pripojenia potrebné na prenos údajov API podľa tohto nariadenia, pričom tieto pripojenia by sa mali obmedziť na jedno za každého leteckého dopravcu a za príslušný pohraničný orgán. V tomto nariadení by sa preto pre príslušné pohraničné orgány a leteckých dopravcov mala stanoviť povinnosť vytvoriť takéto pripojenie k smerovaču a dosiahnuť požadovanú integráciu so smerovačom, aby sa mohlo zabezpečiť riadne fungovanie systému na prenos údajov API zriadeného týmto nariadením. Návrh a vývoj smerovača agentúrou eu-LISA by mal umožniť účinné a efektívne pripojenie a integráciu systémov a infraštruktúry leteckých dopravcov stanovením všetkých príslušných noriem a technických požiadaviek. Aby sa zabezpečilo riadne fungovanie systému zriadeného týmto nariadením, mali by sa stanoviť podrobné pravidlá. Pri navrhovaní a vývoji smerovača by agentúra eu-LISA mala zabezpečiť, aby údaje API prenášané leteckými dopravcami a zasielané príslušným pohraničným orgánom boli počas tranzitu šifrované.

(29) Vzhľadom na záujmy, ktoré Únia v tejto oblasti sleduje, by všetky náklady, ktoré vzniknú agentúre eu-LISA pri plnení jej úloh podľa tohto nariadenia v súvislosti so smerovačom, mali byť hradené z rozpočtu Únie, a to aj pokiaľ ide o návrh a vývoj smerovača, hosting a technickú správu smerovača a riadiacu štruktúru v agentúre eu-LISA na podporu návrhu, vývoja, hostingu a technickej správy smerovača. To isté by mohlo platiť aj pre náklady, ktoré vzniknú členským štátom v súvislosti s ich pripojeniami k smerovaču a integráciou so smerovačom a ich údržbou, ako sa vyžaduje podľa tohto nariadenia, v súlade s uplatniteľným právom Únie. Je dôležité, aby rozpočet Únie poskytoval členským štátom na pokrytie týchto nákladov zodpovedajúcu finančnú podporu. Finančné potreby členských štátov by sa preto mali podporovať zo všeobecného rozpočtu Únie v súlade s pravidlami oprávnenosti a mierami spolufinancovania stanovenými v príslušných právnych aktoch Únie. Ročný príspevok Únie pridelený agentúre eu-LISA by mal pokrývať potreby spojené s hostingom a technickou správou smerovača na základe posúdenia, ktoré vykonáva agentúra eu-LISA. Z rozpočtu Únie by sa mala pokryť aj podpora, ako je odborná príprava, poskytovaná agentúrou eu-LISA leteckým dopravcom a príslušným pohraničným orgánom s cieľom umožniť účinný prenos a zasielanie údajov API prostredníctvom smerovača. Náklady, ktoré vzniknú nezávislým vnútroštátnym dozorným orgánom v súvislosti s úlohami, ktoré im boli zverené podľa tohto nariadenia, by mali hradiť príslušné členské štáty.

(30) Nemožno vylúčiť, že za výnimočných okolností prestane napriek všetkým primeraným opatreniam prijatým v súlade s týmto nariadením, riadne fungovať centrálna infraštruktúra alebo jeden z technických komponentov smerovača alebo komunikačná infraštruktúra pripájajúca príslušné pohraničné orgány a leteckých dopravcov k smerovaču, takže bude technicky nemožné, aby leteckí dopravcovia prenášali alebo príslušné pohraničné orgány prijímali údaje API. Vzhľadom na nedostupnosť smerovača, ako aj na skutočnosť, že leteckí dopravcovia nebudú mať vo všeobecnosti reálnu možnosť použiť na zákonný, bezpečný, účinný a rýchly prenos údajov API ovplyvnených touto poruchou žiadne alternatívne prostriedky, povinnosť leteckých dopravcov prenášať tieto údaje API do smerovača by mala byť pozastavená dovtedy, kým bude takáto technická nemožnosť pretrvávať. Aby sa však zabezpečila dostupnosť údajov API potrebných na zlepšovanie a uľahčovanie účinnosti a efektívnosti hraničných kontrol na vonkajších hraniciach a boj proti nelegálnemu prisťahovalectvu, leteckí dopravcovia by mali naďalej zhromažďovať a uchovávať údaje API, aby ich mohli prenášať, hneď ako sa technická nemožnosť odstráni. V snahe minimalizovať trvanie a negatívne dôsledky akejkoľvek technickej nemožnosti by sa mali dotknuté strany o nej navzájom okamžite informovať a mali by okamžite prijať všetky opatrenia potrebné na jej odstránenie. Týmto ustanovením by nemali byť dotknuté povinnosti, ktoré všetkým dotknutým stranám vyplývajú z tohto nariadenia, spočívajúce v zabezpečení riadneho fungovania smerovača a ich príslušných systémov a infraštruktúry, a nemala by ním byť dotknutá ani skutočnosť, že na leteckých dopravcov sa uplatňujú sankcie v prípade nesplnenia uvedených povinností vrátane prípadov, keď sa na toto ustanovenie odvolávajú v neopodstatnených prípadoch. S cieľom odradiť od takéhoto zneužívania a uľahčiť dozor a v prípade potreby ukladanie sankcií by leteckí dopravcovia, ktorí sa na takéto ustanovenie odvolávajú z dôvodu poruchy svojho vlastného systému a infraštruktúry, mali o tom informovať príslušné dozorné orgány.

(31) Ak leteckí dopravcovia udržiavajú priame pripojenia s príslušnými pohraničnými orgánmi na účely prenosu údajov API, tieto pripojenia môžu predstavovať primeraný prostriedok zabezpečujúci potrebnú úroveň bezpečnosti údajov na prenos údajov API priamo príslušným pohraničným orgánom, ak nie je technicky možné použiť smerovač. Príslušné pohraničné orgány by vo výnimočnom prípade, ak nie je technicky možné použiť smerovač, mali mať možnosť požiadať leteckých dopravcov, aby použili takéto vhodné prostriedky, čo neznamená, že sú leteckí dopravcovia povinní udržiavať alebo nadväzovať takéto priame pripojenia alebo zavádzať akékoľvek iné vhodné prostriedky zabezpečujúce potrebnú úroveň bezpečnosti údajov na prenos údajov API priamo príslušným pohraničným orgánom. Výnimočný prenos údajov API akýmikoľvek inými vhodnými prostriedkami, napríklad šifrovanou e-mailovou správou alebo zabezpečeným webovým portálom, s výnimkou používania neštandardných

elektronických formátov by mal zabezpečiť potrebnú úroveň bezpečnosti, kvality a ochrany údajov. Údaje API, ktoré prijímajú príslušné pohraničné orgány takýmito inými vhodnými prostriedkami, by sa mali ďalej spracúvať v súlade s pravidlami a zárukami ochrany údajov, ktoré sú stanovené v nariadení (EÚ) 2016/399 a uplatniteľnom vnútroštátnom práve. Po oznámení agentúry eu-LISA, že technická nemožnosť bola úspešne odstránená, a keď sa potvrdí, že zasielanie údajov API príslušnému pohraničnému orgánu cez smerovač bolo dokončené, by mal príslušný pohraničný orgán ihneď vymazať údaje API, ktoré predtým prijal akýmikoľvek vhodnými prostriedkami. Týmto vymazaním by nemali byť dotknuté osobitné prípady, keď údaje API, ktoré príslušné pohraničné orgány prijali akýmikoľvek inými vhodnými prostriedkami, boli medzitým ďalej spracované v súlade s nariadením (EÚ) 2016/679 na osobitné účely posilnenia a uľahčenia účinnosti a efektívnosti hraničných kontrol na vonkajších hraniciach a boja proti nelegálnemu prisťahovalectvu.

(32) V záujme zabezpečenia súladu so základným právom na ochranu osobných údajov by sa v tomto nariadení mali určiť prevádzkovateľ a sprostredkovateľ a stanoviť pravidlá týkajúce sa auditov. V záujme účinného monitorovania, zabezpečenia primeranej ochrany osobných údajov a minimalizovania bezpečnostných rizík by sa mali zároveň stanoviť pravidlá logovania, bezpečnosti spracúvania a vlastného monitorovania. Ak sa týkajú spracúvania osobných údajov, dané ustanovenia by mali byť v súlade s všeobecne uplatniteľnými právnymi aktmi Únie o ochrane osobných údajov, konkrétne nariadením (EÚ) 2016/679 a nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725 ([15]).

(33) Bez toho, aby boli dotknuté konkrétnejšie pravidlá stanovené v tomto nariadení, pokiaľ ide o spracúvanie osobných údajov, na spracúvanie osobných údajov členskými štátmi a leteckými dopravcami podľa tohto nariadenia by sa malo vzťahovať nariadenie (EÚ) 2016/679. Na spracúvanie osobných údajov agentúrou eu-LISA pri plnení jej povinností podľa tohto nariadenia by sa malo uplatňovať nariadenie (EÚ) 2018/1725.

(34) Vzhľadom na právo cestujúcich byť informovaní o spracovaní ich osobných údajov by členské štáty mali zabezpečiť, aby boli cestujúcim poskytované presné informácie o zhromažďovaní údajov API, prenose takýchto údajov príslušným pohraničným orgánom, ale aj o právach cestujúcich ako dotknutých osôb, ktoré sú ľahko dostupné a ľahko zrozumiteľné, a to tak v čase rezervácie, ako aj v čase registrácie.

(35) Audity ochrany osobných údajov, za ktoré sú zodpovedné členské štáty, by mali vykonávať nezávislé dozorné orgány uvedené v článku 51 nariadenia (EÚ) 2016/679 alebo audítorský orgán, ktorý touto úlohou poveril dozorný orgán.

(36) Účelom operácií spracúvania údajov podľa tohto nariadenia, konkrétne zasielania údajov API od leteckých dopravcov príslušným pohraničným orgánom členských štátov cez smerovač, je pomáhať týmto orgánom pri plnení ich povinností týkajúcich sa riadenia hraníc a úloh súvisiacich s bojom proti nelegálnemu prisťahovalectvu. Členské štáty by preto mali určiť orgány, ktoré budú prevádzkovateľmi v prípade spracúvania údajov v smerovači, zasielania údajov zo smerovača príslušným pohraničným orgánom a následného spracúvania týchto údajov na účely posilnenia a uľahčenia hraničných kontrol na vonkajších hraniciach. Členské štáty by mali tieto orgány oznámiť Komisii a agentúre eu-LISA. V prípade spracúvania osobných údajov v smerovači by členské štáty mali byť spoločnými prevádzkovateľmi v súlade s článkom 26 nariadenia (EÚ) 2016/679. Leteckí dopravcovia by zase mali byť samostatnými prevádzkovateľmi, pokiaľ ide o spracúvanie údajov API predstavujúcich osobné údaje podľa tohto nariadenia. V tomto zmysle by leteckí dopravcovia a príslušné pohraničné orgány mali byť samostatnými prevádzkovateľmi, pokiaľ ide o operácie spracúvania údajov API podľa tohto nariadenia. Keďže agentúra eu-LISA je zodpovedná za navrhovanie, vývoj, hosting a technickú správu smerovača, mala by byť spracovateľom pri spracúvaní údajov API predstavujúcich osobné údaje smerovačom, a to aj pri zasielaní údajov zo smerovača príslušným pohraničným orgánom a uchovávaní týchto údajov v smerovači, pokiaľ je toto uchovávanie potrebné na technické účely.

(37) Na to, aby sa zabezpečilo účinné uplatňovanie pravidiel tohto nariadenia leteckými dopravcami, by sa malo vypracovať ustanovenie o určovaní a oprávňovaní vnútroštátnych orgánov ako vnútroštátnych orgánov dohľadu nad údajmi API poverených monitorovaním uplatňovania uvedených pravidiel. Členské štáty môžu určiť svoje príslušné pohraničné orgány ako vnútroštátne orgány dohľadu nad údajmi API. Pravidlami tohto nariadenia o výkone

([15]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725 z 23. októbra 2018 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 45/2001 a rozhodnutie č. 1247/2002/ES (Ú. v. EÚ L 295, 21.11.2018, s. 39).

takéhoto monitorovania, a to aj pokiaľ ide o prípadné ukladanie sankcií, by nemali byť dotknuté úlohy a právomoci dozorných orgánov stanovené v súlade s nariadením (EÚ) 2016/679, a to ani v súvislosti so spracúvaním osobných údajov podľa tohto nariadenia.

(38) Členské štáty by mali stanoviť účinné, primerané a odrádzajúce sankcie, ktoré zahŕňajú finančné, ako aj nefinančné sankcie, voči leteckým dopravcom, ktorí si neplnia povinnosti vyplývajúce z tohto nariadenia, vrátane povinnosti zhromažďovať údaje API automatizovanými prostriedkami a prenášať údaje v súlade so stanovenými lehotami, formátmi a protokolmi. Členské štáty by mali predovšetkým zabezpečiť, aby opakované neplnenie povinnosti leteckých dopravcov ako právnických osôb prenášať akékoľvek údaje API do smerovača v súlade s týmto nariadením podliehalo primeraným finančným sankciám až do výšky 2 % globálneho obratu leteckého dopravcu v predchádzajúcom finančnom roku. Členské štáty by okrem toho mali mať možnosť uplatňovať voči leteckým dopravcom sankcie, a to aj finančné sankcie, za iné formy neplnenia povinností podľa tohto nariadenia.

(39) Pri stanovovaní pravidiel týkajúcich sa sankcií uplatniteľných na leteckých dopravcov podľa tohto nariadenia by členské štáty mohli vziať do úvahy schopnosť zabezpečiť úplnú presnosť údajov z technického a prevádzkového hľadiska. Okrem toho by sa pri ukladaní sankcií malo stanoviť ich uplatňovanie a výška. Vnútroštátne orgány dohľadu nad údajmi API by mohli zohľadniť opatrenia, ktoré letecký dopravca prijal na zmiernenie daného problému, ako aj mieru jeho spolupráce s vnútroštátnymi orgánmi.

(40) Na účely tohto nariadenia a nariadenia (EÚ) 2025/13 by mala existovať jednotná riadiaca štruktúra. S cieľom umožňovať a podporovať komunikáciu medzi zástupcami leteckých dopravcov a zástupcami orgánov členských štátov príslušných podľa tohto nariadenia a podľa nariadenia (EÚ) 2025/13 pre zasielanie údajov API zo smerovača by sa mali najneskôr dva roky od uvedenia smerovača do prevádzky zriadiť dva osobitné orgány. O technických záležitostiach týkajúcich sa používania a fungovania smerovača by sa malo diskutovať v kontaktnej skupine pre údaje API a PNR, v ktorej by mali byť prítomní aj zástupcovia agentúry eu-LISA. O politických záležitostiach, napríklad v súvislosti so sankciami, by sa malo diskutovať v expertnej skupine pre údaje API.

(41) Keďže v tomto nariadení sa stanovujú nové pravidlá zhromažďovania a prenosu údajov API na účely posilnenia a uľahčenia účinnosti a efektívnosti hraničných kontrol na vonkajších hraniciach, smernica 2004/82/ES by sa mala zrušiť.

(42) Keďže smerovač by mala navrhnúť, vyvinúť, hosťovať a technicky spravovať agentúra eu-LISA, je potrebné zmeniť nariadenie (EÚ) 2018/1726, a to doplnením uvedených úloh k úlohám agentúry eu-LISA. S cieľom uchovávať správy a štatistiky týkajúce sa smerovača v centrálnom úložisku na účely podávania správ a štatistiky (ďalej len „CRRS“) zriadenom nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/817 ([16]) je potrebné zmeniť uvedené nariadenie. S cieľom podporovať presadzovanie tohto nariadenia vnútroštátnym orgánom dohľadu nad údajmi API je nevyhnutné, aby zmeny nariadenia (EÚ) 2019/817 zahŕňali ustanovenia týkajúce sa štatistík o tom, či sú údaje API presné a úplné, napríklad tým, že sa uvedie, či údaje boli zhromaždené automatizovaným spôsobom. Takisto je dôležité zhromažďovať spoľahlivé a užitočné štatistiky o vykonávaní tohto nariadenia s cieľom podporiť jeho ciele a poskytnúť informácie na účely hodnotení podľa tohto nariadenia. Tieto štatistiky by nemali obsahovať žiadne osobné údaje. CRRS by preto malo poskytovať štatistiky založené na údajoch API len na účely vykonávania a účinného monitorovania uplatňovania tohto nariadenia. Údaje, ktoré smerovač automaticky zasiela do CRRS na tento účel, by nemali umožňovať identifikáciu príslušných cestujúcich.

(43) S cieľom zvýšiť zrozumiteľnosť a právnu istotu, prispieť k zaisteniu kvality údajov, zabezpečiť zodpovedné používanie automatizovaných prostriedkov na zhromažďovanie strojovo čitateľných údajov API podľa tohto nariadenia a zabezpečiť manuálne zhromažďovanie údajov API za výnimočných okolností a počas prechodného obdobia, objasniť technické požiadavky, ktoré sa vzťahujú na leteckých dopravcov a ktoré sú potrebné na zabezpečenie bezpečného, účinného a rýchleho prenosu údajov API zhromaždených podľa tohto nariadenia do smerovača, a s cieľom zabezpečiť, aby sa nepresné alebo neúplné údaje alebo údaje, ktoré už nie sú aktuálne, opravili, doplnili alebo aktualizovali, by sa na Komisiu mala delegovať právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“), pokiaľ ide o ukončenie prechodného obdobia manuálneho zhromažďovania údajov API; prijímanie opatrení týkajúcich sa technických požiadaviek a prevádzkových pravidiel, ktoré by mali leteckí dopravcovia dodržiavať v súvislosti s používaním automatizovaných prostriedkov na zhromažďovanie strojovo čitateľných údajov API podľa tohto nariadenia, na manuálne zhromažďovanie údajov API za výnimočných okolností a na zhromažďovanie údajov API počas prechodného

([16]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/817 z 20. mája 2019 o stanovení rámca pre interoperabilitu medzi informačnými systémami EÚ v oblasti hraníc a víz a o zmene nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 767/2008, (EÚ) 2016/399, (EÚ) 2017/2226, (EÚ) 2018/1240, (EÚ) 2018/1726 a (EÚ) 2018/1861 a rozhodnutí Rady 2004/512/ES a 2008/633/SVV (Ú. v. EÚ L 135, 22.5.2019, s. 27).

obdobia, a to vrátane požiadaviek na bezpečnosť údajov; stanovenie podrobných pravidiel týkajúcich sa spoločných protokolov a podporovaných formátov údajov, ktoré sa majú používať na šifrovaný prenos údajov API leteckými dopravcami, vrátane požiadaviek na bezpečnosť údajov; a stanovenie pravidiel opravy, doplnenia a aktualizácie údajov API. Je osobitne dôležité, aby Komisia počas prípravných prác uskutočnila príslušné konzultácie s príslušnými zainteresovanými stranami vrátane leteckých dopravcov, a to aj na úrovni expertov, a aby tieto konzultácie vykonávala v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva ([17]). Predovšetkým v záujme rovnakého zastúpenia pri príprave delegovaných aktov sa všetky dokumenty doručujú Európskemu parlamentu a Rade v rovnakom čase ako expertom z členských štátov, a experti Európskeho parlamentu a Rady majú systematický prístup na zasadnutia skupín expertov Komisie, ktoré sa zaoberajú prípravou delegovaných aktov. V závislosti od daného stavu vývoja sa tieto technické požiadavky a prevádzkové pravidlá môžu časom meniť.

(44) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tohto nariadenia, najmä pokiaľ ide o uvedenie smerovača do prevádzky; technické a procesné pravidlá overovania údajov a oznamovania; technické a procesné pravidlá zasielania údajov API zo smerovača príslušným pohraničným orgánom tak, aby sa zabezpečilo, že zasielanie je bezpečné, účinné a rýchle a že neobmedzuje cestujúcich a leteckých dopravcov viac, ako je potrebné, a pripojenia príslušných pohraničných orgánov a leteckých dopravcov k smerovaču a integrácia so smerovačom, a vymedzenie povinností členských štátov ako spoločných prevádzkovateľov, napríklad pokiaľ ide o identifikáciu a riadenie bezpečnostných incidentov vrátane porušení ochrany osobných údajov a vzťahu medzi spoločnými prevádzkovateľmi a agentúrou eu-LISA ako spracovateľom vrátane pomoci agentúry eu-LISA prevádzkovateľom vhodnými technickými a organizačnými opatreniami, pokiaľ je to možné, na plnenie povinností prevádzkovateľa reagovať na žiadosti o výkon práv dotknutej osoby, by sa na Komisiu mali preniesť vykonávacie právomoci. Uvedené právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 ([18]).

(45) Všetkým zainteresovaným stranám, a najmä leteckým dopravcom a príslušným pohraničným orgánom, by sa mal poskytnúť dostatočný čas na vykonanie potrebných prípravných prác, aby mohli plniť svoje príslušné povinnosti podľa tohto nariadenia, pričom treba mať na zreteli, že niektoré z uvedených prípravných prác, ako napríklad tie, ktoré sa týkajú povinností vytvoriť pripojenie k smerovaču a dosiahnuť integráciu so smerovačom, možno finalizovať až po ukončení fázy návrhu a vývoja smerovača a po uvedení smerovača do prevádzky. Toto nariadenie by sa preto malo uplatňovať až od vhodného dátumu, ktorý by mal nasledovať po dátume uvedenia smerovača do prevádzky, ako je Komisiou stanovený v súlade s týmto nariadením a nariadením (EÚ) 2025/13. Komisia by však mala mať možnosť prijímať delegované a vykonávacie akty podľa tohto nariadenia už od skoršieho dátumu, aby sa tak čo najskôr zabezpečila prevádzkyschopnosť systému zriadeného týmto nariadením.

(46) Fázy návrhu a vývoja smerovača stanovené v tomto nariadení a v nariadení (EÚ) 2025/13 by sa mali začať a ukončiť čo najskôr, aby sa mohol smerovač uviesť do prevádzky čo najrýchlejšie, čo si tiež vyžaduje prijatie príslušných delegovaných a vykonávacích aktov stanovených v tomto nariadení. V záujme hladkého a účinného priebehu týchto fáz by sa mala zriadiť osobitná Rada pre riadenie programu, ktorá by vykonávala dohľad nad plnením úloh agentúry eu-LISA počas týchto fáz. Táto rada by zanikla dva roky po uvedení smerovača do prevádzky. Okrem toho by sa mal vytvoriť osobitný poradný orgán v súlade s nariadením (EÚ) 2018/1726, poradná skupina pre údaje API a PNR, ktorej úlohou by bolo poskytovať agentúre eu-LISA a Rade pre riadenie programu odborné znalosti týkajúce sa fáz návrhu a vývoja smerovača a agentúre eu-LISA odborné znalosti týkajúce sa hostingu a správy smerovača. Rada pre riadenie programu a poradná skupina pre údaje API a PNR by mali byť zriadené a fungovať podľa vzoru existujúcich rád pre riadenie programu a poradných skupín.

(47) Toto nariadenie by malo podliehať pravidelným hodnoteniam, aby sa zabezpečilo monitorovanie jeho účinného uplatňovania. Zhromažďovanie údajov API by predovšetkým nemalo byť na úkor cestovných skúseností legitímnych cestujúcich. Komisia by preto mala do svojich pravidelných hodnotiacich správ o uplatňovaní tohto nariadenia zahrnúť posúdenie vplyvu tohto nariadenia na cestovné skúsenosti legitímnych cestujúcich. Súčasťou hodnotenia by malo byť aj posúdenie kvality údajov posielaných zo smerovača, ako aj výkonnosti smerovača vo vzťahu k príslušným pohraničným orgánom.

([17]) Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1.
([18]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

(48) Bezodkladne by sa malo poskytnúť aj objasnenie uvedené v tomto nariadení, pokiaľ ide o uplatňovanie špecifikácií týkajúcich sa používania automatizovaných prostriedkov podľa smernice 2004/82/ES. Ustanovenia o týchto záležitostiach by sa preto mali uplatňovať odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia. S cieľom čo najrýchlejšie umožniť dobrovoľné používanie smerovača by sa okrem ustanovení o takomto používaní, ako aj niektoré ďalšie ustanovenia potrebné na zabezpečenie toho, aby sa takéto používanie uskutočňovalo zodpovedným spôsobom, mali uplatňovať čo najskôr, teda od okamihu uvedenia smerovača do prevádzky.

(49) Vzhľadom na to, že toto nariadenie si vyžaduje dodatočné úpravy a administratívne náklady zo strany leteckých dopravcov, celkové regulačné zaťaženie v odvetví leteckej dopravy by sa malo dôkladne preskúmať. V tejto súvislosti by sa v správe o hodnotení fungovania tohto nariadenia malo posúdiť, do akej miery boli splnené ciele tohto nariadenia a do akej miery ovplyvnilo konkurencieschopnosť odvetvia.

(50) Týmto nariadením nie sú dotknuté právomoci členských štátov v súvislosti s vnútroštátnymi právnymi predpismi týkajúcimi sa národnej bezpečnosti, pokiaľ sú tieto vnútroštátne predpisy v súlade s právom Únie.

(51) Týmto nariadením nie je dotknutá právomoc členských štátov zhromažďovať podľa svojho vnútroštátneho práva údaje o cestujúcich od iných dopravcov ako tých, ktorí sú uvedení v tomto nariadení, ak je takéto vnútroštátne právo v súlade s právom Únie.

(52) Keďže ciele tohto nariadenia, a to posilnenie a uľahčenie účinnosti a efektívnosti hraničných kontrol na vonkajších hraniciach a boj proti nelegálnemu prisťahovalectvu, sa týkajú záležitostí, ktoré majú vo svojej podstate cezhraničnú povahu, nie je možné ich uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie. Únia preto môže prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“). V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.

(53) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, ktorý je pripojený k Zmluve o EÚ a ZFEÚ, sa Dánsko nezúčastňuje na prijatí tohto nariadenia, nie je ním viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu. Vzhľadom na to, že toto nariadenie je založené na schengenskom *acquis*, sa Dánsko v súlade s článkom 4 uvedeného protokolu rozhodne do šiestich mesiacov po rozhodnutí Rady o tomto nariadení, či ho bude transponovať do svojho vnútroštátneho práva.

(54) Írsko sa zúčastňuje na tomto nariadení v súlade s článkom 5 ods. 1 Protokolu č. 19 o schengenskom *acquis* začlenenom do rámca Európskej únie, ktorý je pripojený k Zmluve o EÚ a ZFEÚ, a v súlade s článkom 6 ods. 2 rozhodnutia Rady 2002/192/ES ([19]).

(55) Pokiaľ ide o Island a Nórsko, toto nariadenie predstavuje vývoj ustanovení schengenského *acquis* v zmysle Dohody uzavretej medzi Radou Európskej únie a Islandskou republikou a Nórskym kráľovstvom o pridružení Islandskej republiky a Nórskeho kráľovstva pri vykonávaní, uplatňovaní a rozvoji schengenského *acquis* ([20]), ktoré patria do oblasti uvedenej v článku 1 bode A rozhodnutia Rady 1999/437/ES ([21]).

(56) Pokiaľ ide o Švajčiarsko, toto nariadenie predstavuje vývoj ustanovení schengenského *acquis* v zmysle Dohody medzi Európskou úniou, Európskym spoločenstvom a Švajčiarskou konfederáciou o pridružení Švajčiarskej konfederácie k vykonávaniu, uplatňovaniu a vývoju schengenského *acquis* ([22]), ktoré patria do oblasti uvedenej v článku 1 bode A rozhodnutia Rady 1999/437/ES v spojení s článkom 3 rozhodnutia Rady 2008/146/ES ([23]).

(57) Pokiaľ ide o Lichtenštajnsko, toto nariadenie predstavuje vývoj ustanovení schengenského *acquis* v zmysle Protokolu medzi Európskou úniou, Európskym spoločenstvom, Švajčiarskou konfederáciou a Lichtenštajnským kniežatstvom o pristúpení Lichtenštajnského kniežatstva k Dohode medzi Európskou úniou, Európskym spoločenstvom a Švajčiarskou konfederáciou o pridružení Švajčiarskej konfederácie k vykonávaniu, uplatňovaniu a vývoju

([19]) Rozhodnutie Rady 2002/192/ES z 28. februára 2002 o požiadavke Írska zúčastňovať sa na niektorých ustanoveniach schengenského *acquis* (Ú. v. ES L 64, 7.3.2002, s. 20).
([20]) Ú. v. ES L 176, 10.7.1999, s. 36.
([21]) Rozhodnutie Rady 1999/437/ES zo 17. mája 1999 o určitých vykonávacích predpisoch k Dohode uzavretej medzi Radou Európskej únie a Islandskou republikou a Nórskym kráľovstvom o pridružení týchto dvoch štátov pri vykonávaní, uplatňovaní a vývoji schengenského *acquis* (Ú. v. ES L 176, 10.7.1999, s. 31).
([22]) Ú. v. EÚ L 53, 27.2.2008, s. 52.
([23]) Rozhodnutie Rady 2008/146/ES z 28. januára 2008 o uzavretí v mene Európskeho spoločenstva Dohody medzi Európskou úniou, Európskym spoločenstvom a Švajčiarskou konfederáciou o pridružení Švajčiarskej konfederácie k vykonávaniu, uplatňovaniu a vývoju schengenského *acquis* (Ú. v. EÚ L 53, 27.2.2008, s. 1).

schengenského *acquis* ([24]), ktoré patria do oblasti uvedenej v článku 1 bode A rozhodnutia 1999/437/ES v spojení s článkom 3 rozhodnutia Rady 2011/350/EÚ ([25]).

(58) Pokiaľ ide o Cyprus, toto nariadenie predstavuje akt, ktorý je založený na schengenskom *acquis* alebo s ním inak súvisí v zmysle článku 3 ods. 1 Aktu o pristúpení z roku 2003.

(59) V súlade s článkom 42 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2018/1725 sa konzultovalo s európskym dozorným úradníkom pre ochranu údajov, ktorý vydal svoje stanovisko 8. februára 2023 ([26]),

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

KAPITOLA 1

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 1

Predmet úpravy

Týmto nariadením sa na účel posilnenia a uľahčenia účinnosti a efektívnosti hraničných kontrol na vonkajších hraniciach a boja proti nelegálnemu prisťahovalectvu stanovujú pravidlá týkajúce sa:

a) zhromažďovania vopred poskytovaných informácií o cestujúcich (ďalej len „API“) leteckými dopravcami;

b) prenosu údajov API leteckými dopravcami do smerovača;

c) zasielania údajov API zo smerovača príslušným pohraničným orgánom.

Týmto nariadením nie sú dotknuté nariadenia (EÚ) 2016/679 a (EÚ) 2018/1725.

Článok 2

Rozsah pôsobnosti

Toto nariadenie sa uplatňuje na leteckých dopravcov vykonávajúcich lety do Únie.

Článok 3

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. „letecký dopravca“ je letecký dopravca v zmysle vymedzenia v článku 3 bode 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/681 ([27]);

2. „hraničné kontroly“ sú hraničné kontroly v zmysle vymedzenia v článku 2 bode 11 nariadenia (EÚ) 2016/399;

([24]) Ú. v. EÚ L 160, 18.6.2011, s. 21.
([25]) Rozhodnutie Rady 2011/350/EÚ zo 7. marca 2011 o uzavretí, v mene Európskej únie, Protokolu medzi Európskou úniou, Európskym spoločenstvom, Švajčiarskou konfederáciou a Lichtenštajnským kniežatstvom o pristúpení Lichtenštajnského kniežatstva k Dohode medzi Európskou úniou, Európskym spoločenstvom a Švajčiarskou konfederáciou o pridružení Švajčiarskej konfederácie k implementácii, uplatňovaniu a rozvoju schengenského *acquis*, ktoré sa vzťahuje na zrušenie kontrol na vnútorných hraniciach a pohyb osôb (Ú. v. EÚ L 160, 18.6.2011, s. 19).
([26]) Ú. v. EÚ C 84, 7.3.2023, s. 2.
([27]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/681 z 27. apríla 2016 o využívaní údajov zo záznamov o cestujúcich (PNR) na účely prevencie, odhaľovania, vyšetrovania a stíhania teroristických trestných činov a závažnej trestnej činnosti (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 132).

3. „lety do Únie“ sú lety z územia tretej krajiny alebo členského štátu, na ktorý sa toto nariadenie neuplatňuje, s plánovaným pristátím na území členského štátu alebo členských štátov, na ktoré sa toto nariadenie uplatňuje;

4. „hraničný priechod“ je hraničný priechod v zmysle vymedzenia v článku 2 bode 8 nariadenia (EÚ) 2016/399;

5. „pravidelný let“ je let, ktorý je prevádzkovaný podľa pevne stanoveného letového poriadku a na ktorý si môže letenky zakúpiť široká verejnosť;

6. „nepravidelný let“ je let, ktorý nie je prevádzkovaný podľa pevne stanoveného letového poriadku a ktorý nie je nevyhnutne súčasťou pravidelnej alebo plánovanej trasy;

7. „príslušný pohraničný orgán“ je orgán, ktorý členský štát splnomocnil na vykonávanie hraničných kontrol a ktorý tento členský štát určil a oznámil v súlade s článkom 14 ods. 2;

8. „cestujúci“ je každá osoba okrem členov posádky v službe, ktorá sa so súhlasom leteckého dopravcu prepravuje alebo má byť prepravená lietadlom, pričom takýto súhlas je preukázaný zápisom danej osoby na zozname cestujúcich;

9. „vopred poskytované informácie o cestujúcich“ alebo „údaje API“ sú údaje o cestujúcich a informácie o lete podľa článku 4 ods. 2 a 3;

10. „smerovač“ je smerovač v zmysle vymedzenia v článku 11 tohto nariadenia a v článku 9 nariadenia (EÚ) 2025/13;

11. „osobné údaje“ sú osobné údaje v zmysle vymedzenia v článku 4 bode 1 nariadenia (EÚ) 2016/679;

12. „údaje o letovej prevádzke v reálnom čase“ sú informácie o letoch prichádzajúcich na letisko a letoch odchádzajúcich z letiska, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie.

KAPITOLA 2

ZHROMAŽĎOVANIE, PRENOS, UCHOVÁVANIE A VYMAZÁVANIE ÚDAJOV API

Článok 4

Zhromažďovanie údajov API leteckými dopravcami

1. Leteckí dopravcovia zhromažďujú údaje API každého cestujúceho pri letoch do Únie, ktoré sa majú preniesť do smerovača v súlade s článkom 6. Ak ide o let so spoločnými letovými kódmi leteckých dopravcov, povinnosť prenášať údaje API má letecký dopravca, ktorý let prevádzkuje.

2. Údaje API zahŕňajú iba tieto údaje, ktoré sa týkajú každého cestujúceho na danom lete:

a) celé priezvisko, celé meno alebo mená;

b) dátum narodenia, pohlavie a štátnu príslušnosť;

c) druh a číslo cestovného dokladu a trojmiestny kód krajiny, v ktorej bol cestovný doklad vydaný;

d) dátum skončenia platnosti cestovného dokladu;

e) identifikačné číslo záznamu o cestujúcom, ktoré používa letecký dopravca na vyhľadanie cestujúceho vo svojom informačnom systéme (lokalizačný záznam PNR);

f) informácie o mieste na sedenie zodpovedajúce číslu sedadla v lietadle, ktoré bolo pridelené cestujúcemu, ak sú takéto informácie k dispozícii;

g) číslo alebo čísla označenia na batožinu a počet a hmotnosť registrovaných kusov batožiny, ak sú takéto informácie k dispozícii;

h) kód uvádzajúci metódu použitú na zachytávanie a validáciu údajov uvedených v písmenách a) až d).

3. Údaje API takisto zahŕňajú iba tieto informácie o lete, ktoré sa týkajú letu každého cestujúceho:

a) identifikačné číslo letu alebo, ak ide o let so spoločnými letovými kódmi leteckých dopravcov, identifikačné čísla letov alebo, ak takéto číslo neexistuje, iné jednoznačné a vhodné prostriedky na identifikáciu letu;

b) v príslušných prípadoch hraničný priechod vstupu na územie členského štátu;

c) kód letiska príletu alebo, ak je pristátie plánované na jednom alebo viacerých letiskách na území jedného alebo viacerých členských štátov, na ktoré sa uplatňuje toto nariadenie, kódy letísk medzipristátia na území dotknutých členských štátov;

d) kód letiska odletu;

e) kód letiska počiatočného miesta nástupu na palubu, ak je k dispozícii;

f) miestny dátum a čas odletu;

g) miestny dátum a čas príletu;

h) kontaktné údaje leteckého dopravcu;

i) formát použitý na prenos údajov API.

Článok 5

Prostriedky na zhromažďovanie údajov API

1. Leteckí dopravcovia zhromažďujú údaje API v súlade s článkom 4 tak, aby údaje API, ktoré prenášajú v súlade s článkom 6, boli správne, úplne a aktuálne.

2. Leteckí dopravcovia zhromažďujú údaje API uvedené v článku 4 ods. 2 písm. a) až d) pomocou automatizovaných prostriedkov na zhromažďovanie strojovo čitateľných údajov z cestovného dokladu dotknutého cestujúceho. Robia tak v súlade s podrobnými technickými požiadavkami a prevádzkovými pravidlami uvedenými v odseku 7 tohto článku, keď sa takéto pravidlá prijmú a budú uplatniteľné.

Ak leteckí dopravcovia poskytujú registráciu online, umožnia cestujúcim poskytnúť údaje API uvedené v článku 4 ods. 2 písm. a) až d) počas procesu registrácie online automatizovanými prostriedkami. Cestujúcim, ktorí nie sú registrovaní online, leteckí dopravcovia umožnia, aby uvedené údaje API poskytli automatizovanými prostriedkami počas registrácie na letisku použitím samoobslužného kiosku alebo s pomocou personálu leteckého dopravcu pri vybavovacom pulte.

Ak použitie automatizovaných prostriedkov nie je technicky možné, leteckí dopravcovia výnimočne zhromažďujú údaje API uvedené v článku 4 ods. 2 písm. a) až d) manuálne, a to buď počas registrácie online alebo počas registrácie na letisku tak, aby zabezpečili súlad s odsekom 1 tohto článku.

3. Všetky automatizované prostriedky, ktoré leteckí dopravcovia používajú na zhromažďovanie údajov API podľa tohto nariadenia, musia byť spoľahlivé, bezpečné a musia zodpovedať najnovším trendom. Leteckí dopravcovia zabezpečia, aby boli údaje API počas ich prenosu od cestujúceho leteckému dopravcovi šifrované.

4. Počas prechodného obdobia a nad rámec automatizovaných prostriedkov uvedených v odseku 3 leteckí dopravcovia umožnia cestujúcim, aby údaje API poskytli manuálne počas registrácie online. V takýchto prípadoch leteckí dopravcovia použijú techniky na overenie údajov s cieľom zabezpečiť súlad s odsekom 1.

5. Prechodným obdobím uvedeným v odseku 4 nie je dotknuté právo leteckých dopravcov overiť na letisku pred nástupom do lietadla údaje API zhromaždené počas registrácie online s cieľom zabezpečiť dodržanie odseku 1 v súlade s uplatniteľným právom Únie.

6. Komisia je splnomocnená prijať po uplynutí štyroch rokov od dátumu uvedenia smerovača do prevádzky uvedeného v článku 34 a na základe hodnotenia dostupnosti a prístupnosti automatizovaných prostriedkov na zhromažďovanie údajov API delegovaný akt v súlade s článkom 44 s cieľom ukončiť prechodné obdobie uvedené v odseku 4 tohto článku.

7. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 44 na doplnenie tohto nariadenia stanovením podrobných technických požiadaviek a prevádzkových pravidiel zhromažďovania údajov API uvedených v článku 4 ods. 2 písm. a) až d) použitím automatizovaných prostriedkov v súlade s odsekmi 2 a 3 tohto článku a manuálneho zhromažďovania údajov API za výnimočných okolností v súlade s odsekom 2 tohto článku a počas prechodného obdobia uvedeného v odseku 4 tohto článku. Uvedené technické požiadavky a prevádzkové pravidlá zahŕňajú požiadavky na bezpečnosť údajov a na používanie najspoľahlivejších automatizovaných prostriedkov dostupných na zhromažďovanie strojovo čitateľných údajov z cestovného dokladu.

8. Leteckí dopravcovia, ktorí na zhromažďovanie informácií uvedených v článku 3 ods. 1 a 2 smernice 2004/82/ES používajú automatizované prostriedky, sú oprávnení tak robiť pri uplatnení technických požiadaviek týkajúcich sa takéhoto používania uvedených v odseku 7 tohto článku v súlade s uvedenou smernicou.

Článok 6

Povinnosti leteckých dopravcov týkajúce sa prenosov údajov API

1. Leteckí dopravcovia prenášajú šifrované údaje API do smerovača elektronickými prostriedkami na účely ich prenosu príslušným pohraničným orgánom v súlade s článkom 14. Leteckí dopravcovia prenášajú údaje API v súlade s podrobnými pravidlami uvedenými v odseku 3 tohto článku po tom, keď sa takéto pravidlá prijmú a budú uplatniteľné.

2. Leteckí dopravcovia prenášajú údaje API:

a) každého cestujúceho v čase registrácie, najskôr však 48 hodín pred plánovaným časom odletu, a

b) všetkých cestujúcich, ktorí nastúpili na palubu lietadla, bezprostredne po uzatvorení letu, a to po tom, ako cestujúci nastúpili na palubu lietadla pripraveného na odlet a žiadni cestujúci už nemôžu do lietadla nastúpiť ani z neho vystúpiť.

3. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 44 na doplnenie tohto nariadenia stanovením potrebných podrobných pravidiel týkajúcich sa spoločných protokolov a podporovaných formátov údajov, ktoré sa majú používať na šifrovaný prenos údajov API do smerovača podľa odseku 1 tohto článku, vrátane prenosu údajov API v čase registrácie a požiadaviek na bezpečnosť údajov. Týmito podrobnými pravidlami sa zabezpečí, aby leteckí dopravcovia prenášali údaje API v rovnakej štruktúre a s rovnakým obsahom.

Článok 7

Spracúvanie údajov API príslušnými pohraničnými orgánmi

Príslušné pohraničné orgány spracúvajú údaje API, ktoré prijímajú v súlade s týmto nariadením, výhradne na účel posilnenia a uľahčenia účinnosti a efektívnosti hraničných kontrol na vonkajších hraniciach a boja proti nelegálnemu prisťahovalectvu.

Príslušné pohraničné orgány nesmú údaje API spracúvať spôsobom, ktorý vedie k profilovaniu jednotlivcov uvedenému v článku 22 nariadenia (EÚ) 2016/679 alebo diskriminácii osôb z dôvodov uvedených v článku 21 charty.

Článok 8

Obdobie uchovávania a vymazávanie údajov API

1. Leteckí dopravcovia uchovávajú počas 48 hodín od okamihu, keď smerovač prijal údaje API, ktoré doň boli prenesené v súlade s článkom 6 ods. 2 písm. a) a b), údaje API, ktoré zhromaždili v súlade s článkom 4. Po uplynutí uvedenej lehoty takéto údaje API hneď a natrvalo vymažú bez toho, aby tým bola dotknutá možnosť leteckých dopravcov uchovávať a používať údaje tam, kde je to potrebné na bežný výkon ich činností v súlade s uplatniteľným právom a článkom 16 ods. 1 a 3.

2. Príslušné pohraničné orgány uchovávajú údaje API počas 48 hodín od chvíle ich prijatia, ktoré im boli zaslané podľa článku 14 po prenose podľa článku 6 ods. 2 písm. a) a b). Po uplynutí uvedenej lehoty tieto údaje API okamžite a natrvalo vymažú.

Vo výnimočných prípadoch môžu príslušné pohraničné orgány uchovávať údaje API počas dodatočného obdobia najviac 48 hodín, len pokiaľ sa tieto údaje API týkajú cestujúcich, ktorí sa nedostavili na hraničný priechod v lehote uvedenej v prvom pododseku.

Článok 9

Oprava, doplnenie a aktualizácia údajov API

1. Ak letecký dopravca zistí, že údaje, ktoré uchováva podľa tohto nariadenia, boli spracované nezákonne alebo že nepredstavujú údaje API, bezodkladne a natrvalo tieto údaje vymaže. Ak boli tieto údaje prenesené do smerovača, letecký dopravca bezodkladne informuje Agentúru Európskej únie na prevádzkové riadenie rozsiahlych informačných systémov v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti (eu-LISA). Agentúra eu-LISA po prijatí takýchto informácií bezodkladne informuje príslušný pohraničný orgán, ktorý prijal údaje zaslané cez smerovač. Tento príslušný pohraničný orgán uvedené údaje okamžite a natrvalo vymaže.

2. Ak letecký dopravca zistí, že údaje, ktoré uchováva podľa tohto nariadenia, sú nepresné, neúplné alebo neaktuálne, bezodkladne tieto údaje opraví, doplní alebo aktualizuje. Tým nie je dotknutá možnosť leteckých dopravcov uchovávať a používať tieto údaje tam, kde je to potrebné na bežný výkon ich činností v súlade s uplatniteľným právom.

3. Ak letecký dopravca po prenose údajov API podľa článku 6 ods. 2 písm. a), ale pred prenosom podľa článku 6 ods. 2 písm. b) zistí, že údaje, ktoré preniesol, sú nepresné, bezodkladne prenesie opravené údaje API do smerovača.

4. Ak letecký dopravca po prenose údajov API podľa článku 6 ods. 2 písm. a) alebo b) zistí, že údaje, ktoré preniesol, sú nepresné, neúplné alebo neaktuálne, bezodkladne prenesie opravené, doplnené alebo aktualizované údaje API do smerovača.

5. Ak príslušný pohraničný orgán po zaslaní údajov API podľa článku 14 zistí, že údaje sú nepresné, neúplné alebo neaktuálne, bezodkladne vymaže uvedené údaje, pokiaľ sa uvedené údaje nevyžadujú na zabezpečenie plnenia povinností stanovených v tomto nariadení.

6. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 44 na doplnenie tohto nariadenia stanovením potrebných podrobných pravidiel týkajúcich sa opravy, doplnenia a aktualizácie údajov API v zmysle tohto článku.

Článok 10

Základné práva

1. Zhromažďovanie a spracúvanie osobných údajov v súlade s týmto nariadením a nariadením (EÚ) 2025/13 leteckými dopravcami a príslušnými orgánmi nesmie viesť k diskriminácii osôb z dôvodov uvedených v článku 21 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“).

2. Toto nariadenie v plnej miere rešpektuje ľudskú dôstojnosť a základné práva a zásady uznané v charte vrátane práva na rešpektovanie súkromného života, na azyl, na ochranu osobných údajov, na slobodu pohybu a na účinné právne prostriedky nápravy.

3. Osobitná pozornosť sa venuje deťom, starším osobám, osobám so zdravotným postihnutím a zraniteľným osobám. Pri vykonávaní tohto nariadenia sa v prvom rade zohľadňuje najlepší záujem dieťaťa.

KAPITOLA 3

USTANOVENIA TÝKAJÚCE SA SMEROVAČA

Článok 11

Smerovač

1. Agentúra eu-LISA navrhne a vyvinie smerovač, zabezpečuje jeho hosting a technicky ho spravuje v súlade s článkami 25 a 26 na účely uľahčenia prenosu šifrovaných údajov API leteckými dopravcami príslušným pohraničným orgánom v súlade s týmto nariadením.

2. Smerovač tvoria tieto prvky:

a) centrálna infraštruktúra vrátane súboru technických komponentov umožňujúcich prijímanie a zasielanie šifrovaných údajov API;

b) zabezpečený komunikačný kanál medzi centrálnou infraštruktúrou a príslušnými pohraničnými orgánmi a zabezpečený komunikačný kanál medzi centrálnou infraštruktúrou a leteckými dopravcami na prenos a zasielanie údajov API a na akúkoľvek súvisiacu komunikáciu;

c) zabezpečený komunikačný kanál na prijímanie údajov o letovej prevádzke v reálnom čase.

3. Bez toho, aby bol dotknutý článok 12 tohto nariadenia, smerovač vo vhodných prípadoch a pokiaľ je to technicky možné, zdieľa a opätovne využíva technické komponenty vrátane hardvérových a softvérových komponentov webovej služby uvedenej v článku 13 nariadenia (EÚ) 2017/2226, brány pre dopravcov uvedenej v článku 6 ods. 2 písm. k) nariadenia (EÚ) 2018/1240 a brány pre dopravcov uvedenej v článku 45c nariadenia (ES) č. 767/2008.

Pokiaľ je to technicky a prevádzkovo možné, agentúra eu-LISA navrhne smerovač koherentným spôsobom a v súlade s povinnosťami stanovenými pre leteckých dopravcov v nariadeniach (ES) č. 767/2008, (EÚ) 2017/2226 a (EÚ) 2018/1240.

4. Smerovač automaticky extrahuje a sprístupňuje údaje v súlade s článkom 38 tohto nariadenia centrálnemu úložisku na účely podávania správ a štatistiky (ďalej len „CRRS“) zriadenému podľa článku 39 nariadenia (EÚ) 2019/817.

5. Agentúra eu-LISA navrhne a vyvinie smerovač tak, aby sa pri každom prenose údajov API od leteckých dopravcov do smerovača v súlade s článkom 6 a pri každom zaslaní údajov API zo smerovača príslušným pohraničným orgánom v súlade s článkom 14 a do CRRS v súlade s článkom 38 ods. 2 boli údaje API počas tranzitu šifrované bez medziláz.

Článok 12

Výlučné používanie smerovača

Na účely tohto nariadenia smerovač používajú len:

a) leteckí dopravcovia na prenos šifrovaných údajov API v súlade s týmto nariadením;

b) príslušné pohraničné orgány na prijímanie šifrovaných údajov API v súlade s týmto nariadením.

Týmto článkom nie je dotknutý článok 10 nariadenia (EÚ) 2025/13.

Článok 13

Overovanie formátu údajov a prenosu

1. Smerovač automatizovaným spôsobom a na základe údajov o letovej prevádzke v reálnom čase overí, či letecký dopravca preniesol údaje API v súlade s článkom 6 ods. 1.

2. Smerovač bezodkladne a automatizovaným spôsobom overí, či údaje API, ktoré boli do neho prenesené v súlade s článkom 6 ods. 1, spĺňajú podrobné pravidlá o podporovaných formátoch údajov uvedených v článku 6 ods. 3.

3. Ak sa overením uvedeným v odseku 1 tohto článku zistí, že letecký dopravca údaje nepreniesol, alebo ak sa overením uvedeným v odseku 2 tohto článku zistí, že údaje nie sú v súlade s podrobnými pravidlami o podporovaných formátoch údajov, smerovač bezodkladne a automatizovaným spôsobom informuje dotknutého leteckého dopravcu a príslušné pohraničné orgány členských štátov, ktorým sa údaje mali zaslať podľa článku 14 ods. 1. V týchto prípadoch letecký dopravca bezodkladne prenesie údaje API v súlade s článkom 6.

4. Komisia prijme vykonávacie akty, v ktorých stanoví podrobné technické a procesné pravidlá potrebné pre overovanie a informovanie uvedených v odsekoch 1, 2 a 3 tohto článku. Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 43 ods. 2.

Článok 14

Zasielanie údajov API zo smerovača príslušným pohraničným orgánom

1. Po overeniach formátu a prenosu údajov uvedených v článku 13 smerovač zasiela šifrované údaje API, ktoré boli do neho prenesené v súlade s článkom 6 alebo článkom 9 ods. 3 a 4, príslušným pohraničným orgánom členského štátu, alebo, ak je pristátie letu plánované na jednom alebo viacerých letiskách na území jedného alebo viacerých členských štátov, na ktoré sa uplatňuje toto nariadenie, príslušným pohraničným orgánom členských štátov podľa článku 4 ods. 3 písm. c). Tieto údaje zasiela okamžite a automatizovaným spôsobom a bez toho, aby akokoľvek zmenil ich obsah, a v súlade s podrobnými pravidlami uvedenými v odseku 5 tohto článku, keď sa takéto pravidlá prijmú a budú uplatniteľné.

Na účely takéhoto zasielania agentúra eu-LISA vypracuje a priebežne aktualizuje tabuľku korelácie medzi jednotlivými letiskami pôvodu a určenia a krajinami, do ktorých patria.

2. Členské štáty určia príslušné pohraničné orgány oprávnené prijímať údaje API, ktoré im boli zaslané zo smerovača v súlade s týmto nariadením. Do dňa začatia uplatňovania tohto nariadenia uvedeného v článku 46 druhom odseku oznámia agentúre eu-LISA a Komisii názov a kontaktné údaje príslušných pohraničných orgánov a v prípade potreby aj akékoľvek prípadné aktualizácie.

Komisia na základe týchto oznámení a aktualizácií zostaví a zverejní zoznam oznámených príslušných pohraničných orgánov vrátane ich kontaktných údajov.

3. Členské štáty zabezpečia, aby ich príslušné pohraničné orgány, ktoré prijali údaje API v súlade s odsekom 1, bezodkladne a automatizovaným spôsobom potvrdili smerovaču prijatie takýchto údajov.

4. Členské štáty zabezpečia, že k údajom API, ktoré im boli zaslané cez smerovač, majú prístup len riadne oprávnení a vyškolení zamestnanci ich príslušných pohraničných orgánov vybraní v súlade s odsekom 2. Na tento účel stanovia potrebné pravidlá. Uvedené pravidlá zahŕňajú pravidlá vytvárania a pravidelnej aktualizácie zoznamu takýchto zamestnancov a ich profilov.

5. Komisia prijme vykonávacie akty, v ktorých stanoví podrobné technické a procesné pravidlá potrebné na zasielanie údajov API zo smerovača uvedeného v odseku 1 tohto článku vrátane požiadaviek na bezpečnosť údajov. Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 43 ods. 2.

Článok 15

Vymazávanie údajov API zo smerovača

Údaje API prenesené do smerovača podľa tohto nariadenia sa uchovávajú v smerovači, len pokiaľ je to potrebné na dokončenie zaslania údajov relevantným príslušným pohraničným orgánom v súlade s týmto nariadením, a bezodkladne a natrvalo sa automatizovaným spôsobom zo smerovača vymažú, ak sa v súlade s článkom 14 ods. 3 potvrdí, že zaslanie údajov API relevantným príslušným pohraničným orgánom bolo dokončené.

Článok 16

Opatrenia v prípade, ak je technicky nemožné použiť smerovač

1. Ak je na zasielanie údajov API technicky nemožné použiť smerovač z dôvodu jeho poruchy, agentúra eu-LISA bezodkladne automatizovaným spôsobom oznámi takúto technickú nemožnosť leteckým dopravcom a príslušným pohraničným orgánom. V takomto prípade agentúra eu-LISA okamžite prijme opatrenia na odstránenie technickej nemožnosti použiť smerovač a leteckým dopravcom a príslušným pohraničným orgánom bezodkladne oznámi, keď bude táto technická nemožnosť úspešne odstránená.

V období medzi týmito oznámeniami sa článok 6 ods. 1 a článok 8 ods. 1 neuplatňujú, pokiaľ technická nemožnosť bráni prenosu údajov API do smerovača. Leteckí dopravcovia uchovávajú údaje API, kým sa technická nemožnosť úspešne neodstráni. Hneď ako sa technická nemožnosť úspešne odstráni, leteckí dopravcovia prenesú údaje do smerovača v súlade s článkom 6 ods. 1.

Ak boli údaje API prijaté neskôr ako 96 hodín po čase odletu uvedenom v článku 4 ods. 3 písm. f), smerovač údaje API nezašle príslušným pohraničným orgánom, ale namiesto toho tieto údaje vymaže.

Ak je technicky nemožné použiť smerovač a vo výnimočných prípadoch súvisiacich s cieľmi tohto nariadenia, ktoré vyžadujú, aby príslušné pohraničné orgány počas technickej nemožnosti použiť smerovač ihneď prijali údaje API, môžu príslušné pohraničné orgány od leteckých dopravcov požadovať, aby použili akékoľvek iné vhodné prostriedky zaisťujúce nevyhnutnú úroveň bezpečnosti údajov, kvality údajov a ochrany údajov s cieľom preniesť údaje API priamo príslušným pohraničným orgánom. Príslušné pohraničné orgány spracúvajú údaje API, ktoré prijali inými vhodnými prostriedkami, v súlade s pravidlami a zárukami stanovenými v nariadení (EÚ) 2016/399 a uplatniteľných vnútroštátnych právnych predpisoch.

Po oznámení agentúry eu-LISA, že technická nemožnosť bola úspešne odstránená, a keď sa v súlade s článkom 14 ods. 3 potvrdí, že zasielanie údajov API relevantnému príslušnému pohraničnému orgánu cez smerovač bolo dokončené, príslušný pohraničný orgán ihneď vymaže údaje API, ktoré prijal akýmikoľvek inými vhodnými prostriedkami.

2. Ak je na zasielanie údajov API technicky nemožné použiť smerovač z dôvodu poruchy systémov alebo infraštruktúry členského štátu uvedených v článku 23, príslušné pohraničné orgány daného členského štátu bezodkladne automatizovaným spôsobom oznámia takúto technickú nemožnosť leteckým dopravcom, príslušným orgánom ostatných členských štátov, agentúre eu-LISA a Komisii. V takomto prípade daný členský štát okamžite prijme opatrenia na odstránenie technickej nemožnosti použiť smerovač a bezodkladne oznámi leteckým dopravcom, príslušným orgánom ostatných členských štátov, agentúre eu-LISA a Komisii, keď bude táto technická nemožnosť úspešne odstránená. Smerovač uchováva údaje API, kým sa technická nemožnosť úspešne neodstráni. Hneď ako sa technická nemožnosť úspešne odstráni, smerovač zašle údaje v súlade s článkom 14 ods. 1.

V období medzi týmito oznámeniami sa článok 6 ods. 1 a článok 8 ods. 1 neuplatňujú, pokiaľ technická nemožnosť bráni prenosu údajov API do smerovača. Leteckí dopravcovia uchovávajú údaje API, kým sa technická nemožnosť úspešne neodstráni. Hneď ako sa technická nemožnosť úspešne odstráni, leteckí dopravcovia prenesú údaje do smerovača v súlade s článkom 6 ods. 1.

Ak boli údaje API prijaté neskôr ako 96 hodín po čase odletu uvedenom v článku 4 ods. 3 písm. f), smerovač údaje API nezašle príslušným pohraničným orgánom, ale namiesto toho tieto údaje vymaže.

Ak je technicky nemožné použiť smerovač a vo výnimočných prípadoch súvisiacich s cieľmi tohto nariadenia, ktoré vyžadujú, aby príslušné pohraničné orgány počas technickej nemožnosti použiť smerovač ihneď prijali údaje API, môžu príslušné pohraničné orgány od leteckých dopravcov požadovať, aby použili akékoľvek iné vhodné prostriedky zaisťujúce nevyhnutnú úroveň bezpečnosti údajov, kvality údajov a ochrany údajov s cieľom preniesť údaje API priamo príslušným pohraničným orgánom. Príslušné pohraničné orgány spracúvajú údaje API, ktoré prijali inými vhodnými prostriedkami, v súlade s pravidlami a zárukami stanovenými v nariadení (EÚ) 2016/399 a uplatniteľných vnútroštátnych právnych predpisoch.

Po oznámení agentúry eu-LISA, že technická nemožnosť bola úspešne odstránená, a keď sa v súlade s článkom 14 ods. 3 potvrdí, že zasielanie údajov API relevantnému príslušnému pohraničnému orgánu cez smerovač bolo dokončené, príslušný pohraničný orgán ihneď vymaže údaje API, ktoré prijal akýmikoľvek inými vhodnými prostriedkami.

3. Ak je na prenos údajov API technicky nemožné použiť smerovač z dôvodu poruchy systémov alebo infraštruktúry leteckého dopravcu uvedených v článku 24, daný letecký dopravca bezodkladne automatizovaným spôsobom oznámi takúto technickú nemožnosť príslušným pohraničným orgánom, agentúre eu-LISA a Komisii. V takomto prípade daný letecký dopravca okamžite prijme opatrenia na odstránenie technickej nemožnosti použiť smerovač a bezodkladne oznámi agentúre eu-LISA a Komisii, keď bude táto technická nemožnosť úspešne odstránená.

V období medzi týmito oznámeniami sa článok 6 ods. 1 a článok 8 ods. 1 neuplatňujú, pokiaľ technická nemožnosť bráni prenosu údajov API do smerovača. Leteckí dopravcovia uchovávajú údaje API, kým sa technická nemožnosť úspešne neodstráni. Hneď ako sa technická nemožnosť úspešne odstráni, leteckí dopravcovia prenesú údaje do smerovača v súlade s článkom 6 ods. 1. Ak však boli údaje API prijaté neskôr ako 96 hodín po čase odletu uvedenom v článku 4 ods. 3 písm. f), smerovač tieto údaje nezašle príslušným pohraničným orgánom, ale namiesto toho údaje vymaže.

Ak je technicky nemožné použiť smerovač a vo výnimočných prípadoch súvisiacich s cieľmi tohto nariadenia, ktoré si vyžadujú, aby príslušné pohraničné orgány počas technickej nemožnosti použiť smerovač ihneď prijali údaje API, môžu príslušné pohraničné orgány od leteckých dopravcov požadovať, aby použili akékoľvek iné vhodné prostriedky zaisťujúce nevyhnutnú úroveň bezpečnosti údajov, kvality údajov a ochrany údajov s cieľom preniesť údaje API priamo príslušným pohraničným orgánom. Príslušné pohraničné orgány spracúvajú údaje API, ktoré prijali inými vhodnými prostriedkami, v súlade s pravidlami a zárukami stanovenými v nariadení (EÚ) 2016/399 a uplatniteľných vnútroštátnych právnych predpisoch.

Po oznámení agentúry eu-LISA, že technická nemožnosť bola úspešne odstránená, a keď sa v súlade s článkom 14 ods. 3 potvrdí, že zasielanie údajov API relevantnému príslušnému pohraničnému orgánu cez smerovač bolo dokončené, príslušný pohraničný orgán ihneď vymaže údaje API, ktoré prijal akýmikoľvek inými vhodnými prostriedkami.

Po úspešnom odstránení technickej nemožnosti dotknutý letecký dopravca bezodkladne predloží vnútroštátnemu orgánu dohľadu nad údajmi API uvedenému v článku 36 správu obsahujúcu všetky nevyhnutné podrobnosti o technickej nemožnosti vrátane dôvodov technickej nemožnosti, jej rozsahu a dôsledkov, ako aj opatrení prijatých na jej odstránenie.

KAPITOLA 4

OSOBITNÉ USTANOVENIA O OCHRANE OSOBNÝCH ÚDAJOV A BEZPEČNOSTI

Článok 17

Uchovávanie logov

1. Leteckí dopravcovia vytvoria logy o všetkých operáciách spracúvania týkajúcich sa údajov API podľa tohto nariadenia vykonaných použitím automatizovaných prostriedkov uvedených v článku 5 ods. 2. V uvedených logoch je zaznamenaný dátum, čas a miesto prenosu údajov API. Uvedené logy nesmú obsahovať žiadne iné osobné údaje ako tie, ktoré sú potrebné na identifikáciu príslušného zamestnanca leteckého dopravcu.

2. Agentúra eu-LISA uchováva logy o všetkých operáciách spracúvania týkajúcich sa prenosu a zasielania údajov API cez smerovač podľa tohto nariadenia. Uvedené logy obsahujú:

a) leteckého dopravcu, ktorý preniesol údaje API do smerovača;

b) príslušné pohraničné orgány, ktorým boli údaje API zaslané cez smerovač;

c) dátum a čas prenosu alebo zaslania podľa písmen a) a b) a miesto prenosu alebo zaslania;

d) každý prístup zamestnancov agentúry eu-LISA potrebný na údržbu smerovača, ako sa uvádza v článku 26 ods. 3;

e) všetky ďalšie informácie týkajúce sa týchto operácií spracúvania údajov, ktoré sú potrebné na monitorovanie bezpečnosti a integrity údajov API a zákonnosti týchto operácií spracúvania údajov.

Tieto logy neobsahujú žiadne iné osobné údaje okrem informácií potrebných na identifikáciu príslušného zamestnanca agentúry eu-LISA podľa prvého pododseku písm. d).

3. Logy uvedené v odsekoch 1 a 2 tohto článku sa použijú len na zaistenie bezpečnosti a integrity údajov API a zákonnosti spracúvania údajov, najmä pokiaľ ide o súlad s požiadavkami stanovenými v tomto nariadení, vrátane konaní o uložení sankcií za nesplnenie uvedených požiadaviek v súlade s článkami 36 a 37.

4. Leteckí dopravcovia a agentúra eu-LISA prijmú primerané opatrenia na ochranu logov, ktoré vytvorili podľa odsekov 1 a 2, pred neoprávneným prístupom a inými bezpečnostnými rizikami.

5. Vnútroštátny orgán dohľadu nad údajmi API uvedený v článku 36 a príslušné pohraničné orgány majú prístup k príslušným logom uvedeným v odseku 1 tohto článku, ak je to potrebné na účely uvedené v odseku 3 tohto článku.

6. Leteckí dopravcovia a agentúra eu-LISA uchovávajú logy, ktoré vytvorili podľa odsekov 1 a 2, počas jedného roka od vytvorenia týchto logov. Po uplynutí uvedenej lehoty tieto logy okamžite a natrvalo vymažú.

Ak sú však uvedené logy potrebné pre postupy monitorovania alebo zaistenia bezpečnosti a integrity údajov API alebo zákonnosti operácií spracúvania údajov, ako sa uvádza v odseku 3, a uvedené postupy boli v čase uplynutia lehoty uvedenej v prvom pododseku tohto odseku už iniciované, agentúra eu-LISA a leteckí dopravcovia tieto logy uchovávajú tak dlho, ako je to pre uvedené postupy potrebné. V uvedenom prípade tieto logy okamžite vymažú potom, ako prestanú byť pre uvedené postupy potrebné.

Článok 18

Povinnosti vyplývajúce z ochrany údajov

1. Leteckí dopravcovia sú prevádzkovateľmi v zmysle článku 4 bodu 7 nariadenia (EÚ) 2016/679 pri spracúvaní údajov API predstavujúcich osobné údaje, pokiaľ ide o zhromažďovanie takýchto údajov a ich prenos do smerovača podľa tohto nariadenia.

2. Každý členský štát určí príslušný orgán ako prevádzkovateľa v súlade s týmto článkom. Členské štáty informujú o týchto orgánoch Komisiu, agentúru eu-LISA a ostatné členské štáty.

Všetky príslušné orgány, ktoré určia členské štáty, sú spoločnými prevádzkovateľmi v súlade s článkom 26 nariadenia (EÚ) 2016/679 na účel spracúvania osobných údajov v smerovači.

3. Agentúra eu-LISA je sprostredkovateľom v zmysle článku 3 bodu 12 nariadenia (EÚ) 2018/1725 na účely spracúvania údajov API, ktoré predstavujú osobné údaje podľa tohto nariadenia, smerovačom vrátane zasielania údajov zo smerovača príslušným pohraničným orgánom a uchovávania uvedených údajov v smerovači z technických dôvodov. Agentúra eu-LISA zabezpečí, aby sa prevádzka smerovača uskutočňovala v súlade s týmto nariadením.

4. Komisia prijme vykonávacie akty, v ktorých stanoví príslušné povinnosti spoločných prevádzkovateľov, ako aj príslušné povinnosti spoločných prevádzkovateľov a sprostredkovateľa. Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 43 ods. 2.

Článok 19

Poskytovanie informácií cestujúcim

V súlade s článkom 13 nariadenia (EÚ) 2016/679 leteckí dopravcovia poskytnú cestujúcim na letoch, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, informácie o účele zhromažďovania ich osobných údajov, type zhromaždených osobných údajov, príjemcoch osobných údajov a prostriedkoch na uplatnenie ich práv ako dotknutých osôb.

Tieto informácie musia byť cestujúcim oznámené písomne a v ľahko prístupnom formáte v čase rezervácie a v čase registrácie bez ohľadu na prostriedky použité na zhromažďovanie osobných údajov v čase registrácie v súlade s článkom 5.

Článok 20

Bezpečnosť

1. Agentúra eu-LISA zaisťuje bezpečnosť a šifrovanie údajov API, najmä údajov API predstavujúcich osobné údaje, ktoré spracúva podľa tohto nariadenia. Príslušné pohraničné orgány a leteckí dopravcovia zaisťujú bezpečnosť údajov API, najmä údajov API predstavujúcich osobné údaje, ktoré spracúvajú podľa tohto nariadenia. Agentúra eu-LISA, príslušné pohraničné orgány a leteckí dopravcovia spolupracujú navzájom pri zaisťovaní tejto bezpečnosti v súlade so svojimi príslušnými povinnosťami a v súlade s právom Únie.

2. Agentúra eu-LISA prijme opatrenia potrebné na zaistenie bezpečnosti smerovača a údajov API, najmä údajov API predstavujúcich osobné údaje, zasielaných cez smerovač, a to aj vypracovaním, vykonávaním a pravidelnou aktualizáciou bezpečnostného plánu, plánu na zabezpečenie kontinuity činností a plánu obnovy systému po zlyhaní s cieľom:

a) fyzicky chrániť smerovač, a to aj prostredníctvom vypracovania pohotovostných plánov na ochranu jeho kritických komponentov;

b) zabrániť akémukoľvek neoprávnenému spracúvaniu údajov API vrátane akéhokoľvek neoprávneného prístupu k nim a ich kopírovaniu, pozmeňovaniu alebo vymazávaniu, a to tak pri prenose údajov API do smerovača a zo smerovača, ako aj počas akéhokoľvek uchovávania údajov API v smerovači, ak je to potrebné na dokončenie zaslania údajov, a to najmä prostredníctvom vhodných techník šifrovania;

c) zabezpečiť, aby osoby oprávnené na prístup k smerovaču mali prístup výlučne k údajom, na ktoré sa vzťahuje ich povolenie na prístup;

d) zabezpečiť, aby bolo možné overiť a určiť, ktorým príslušným pohraničným orgánom sa údaje API zasielajú cez smerovač;

e) riadne hlásiť správnej rade všetky chyby vo fungovaní smerovača;

f) monitorovať účinnosť bezpečnostných opatrení požadovaných podľa tohto článku a nariadenia (EÚ) 2018/1725 a v prípade potreby posudzovať a aktualizovať tieto bezpečnostné opatrenia vzhľadom na technologický alebo prevádzkový vývoj.

Opatrenia uvedené v prvom pododseku tohto odseku nemajú vplyv na článok 32 nariadenia (EÚ) 2016/679 ani na článok 33 nariadenia (EÚ) 2018/1725.

Článok 21

Vlastné monitorovanie

Leteckí dopravcovia a príslušné pohraničné orgány monitorujú, ako dodržiavajú svoje príslušné povinnosti, ktoré pre ne vyplývajú z tohto nariadenia, najmä pokiaľ ide o ich spracúvanie údajov API predstavujúcich osobné údaje. V prípade leteckých dopravcov je súčasťou tohto monitorovania časté overovanie logov uvedených v článku 17 ods. 1.

Článok 22

Audity ochrany osobných údajov

1. Nezávislé dozorné orgány uvedené v článku 51 nariadenia (EÚ) 2016/679 vykonajú aspoň každé štyri roky audit operácií spracúvania údajov API predstavujúcich osobné údaje vykonávaných príslušnými pohraničnými orgánmi na účely tohto nariadenia. Členské štáty zabezpečia, aby ich nezávislé dozorné orgány mali dostatočné zdroje a odborné znalosti na plnenie úloh, ktorými sú poverené na základe tohto nariadenia.

2. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov vykoná aspoň raz za rok v súlade s príslušnými medzinárodnými audítorskými štandardmi audit operácií spracúvania údajov API predstavujúcich osobné údaje vykonávaných agentúrou eu-LISA na účely tohto nariadenia. Správa o tomto audite sa zašle Európskemu parlamentu, Rade, Komisii, členským štátom a agentúre eu-LISA. Agentúra eu-LISA môže k správam pred ich prijatím predložiť pripomienky.

3. V súvislosti s operáciami spracúvania údajov uvedenými v odseku 2 tohto článku agentúra eu-LISA poskytuje na požiadanie európskemu dozornému úradníkovi pre ochranu údajov požadované informácie, udeľuje mu prístup ku všetkým požadovaným dokumentom a k logom uvedeným v článku 17 ods. 2 a umožňuje mu kedykoľvek prístup do všetkých svojich priestorov.

KAPITOLA 5

ZÁLEŽITOSTI TÝKAJÚCE SA SMEROVAČA

Článok 23

Pripojenia príslušných pohraničných orgánov k smerovaču

1. Členské štáty zabezpečia, aby ich príslušné pohraničné orgány boli pripojené k smerovaču. Zabezpečia, aby systémy a infraštruktúra príslušných pohraničných orgánov na prijímanie a ďalšie spracúvanie údajov API prenášaných podľa tohto nariadenia boli integrované so smerovačom.

Členské štáty zabezpečia, aby pripojenie k smerovaču a integrácia so smerovačom umožňovali ich príslušným pohraničným orgánom prijímať a ďalej spracúvať údaje API a vymieňať si akúkoľvek súvisiacu komunikáciu zákonným, bezpečným, účinným a rýchlym spôsobom.

2. Komisia prijme vykonávacie akty, v ktorých stanoví potrebné podrobné pravidlá týkajúce sa pripojení k smerovaču a integrácie so smerovačom uvedených v odseku 1 tohto článku vrátane požiadaviek na bezpečnosť údajov. Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 43 ods. 2.

Článok 24

Pripojenia leteckých dopravcov k smerovaču

1. Leteckí dopravcovia zabezpečia, aby boli pripojení k smerovaču. Zabezpečia, aby ich systémy a infraštruktúra na prenos údajov API do smerovača podľa tohto nariadenia boli integrované so smerovačom.

Leteckí dopravcovia zabezpečia, aby im pripojenie k smerovaču a integrácia so smerovačom umožňovali prenášať údaje API a vymieňať si akúkoľvek súvisiacu komunikáciu zákonným, bezpečným, účinným a rýchlym spôsobom. Leteckí dopravcovia na tento účel uskutočnia test prenosu údajov API do smerovača v spolupráci s agentúrou eu-LISA v súlade s článkom 27 ods. 3.

2. Komisia prijme vykonávacie akty, v ktorých stanoví potrebné podrobné pravidlá týkajúce sa pripojení k smerovaču a integrácie so smerovačom uvedeným v odseku 1 tohto článku vrátane požiadaviek na bezpečnosť údajov. Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 43 ods. 2.

Článok 25

Úlohy agentúry eu-LISA súvisiace s návrhom a vývojom smerovača

1. Agentúra eu-LISA je zodpovedná za návrh fyzickej architektúry smerovača vrátane vymedzenia jeho technických špecifikácií.

2. Agentúra eu-LISA je zodpovedná za vývoj smerovača vrátane všetkých technických úprav potrebných na prevádzku smerovača.

Vývoj smerovača spočíva vo vypracovaní a v implementácii technických špecifikácií, testovaní a celkovom riadení projektu a koordinácii fázy vývoja.

3. Agentúra eu-LISA zabezpečí, aby bol smerovač navrhnutý a vyvinutý tak, že je schopný vykonávať funkcie uvedené v tomto nariadení, ako aj to, aby bol uvedený do prevádzky čo najskôr po tom, ako Komisia prijme vykonávacie a delegované akty podľa článku 5 ods. 7, článku 6 ods. 3, článku 9 ods. 6, článku 23 ods. 2 a článku 24 ods. 2 tohto nariadenia a ako sa vykoná posúdenie vplyvu na ochranu údajov v súlade s článkom 35 nariadenia (EÚ) 2016/679.

4. Agentúra eu-LISA poskytne príslušným pohraničným orgánom, ďalším príslušným orgánom členských štátov a leteckým dopravcom súbor testov na preverenie súladu. Súčasťou tohto súboru testov na preverenie súladu je testovacie prostredie, simulátor, súbory testovacích údajov a plán testovania. Súbor testov na preverenie súladu umožňuje komplexný test smerovača uvedený v odseku 5 a je k dispozícii aj po dokončení tohto testu.

5. Pokiaľ agentúra eu-LISA dospeje k záveru, že fáza vývoja je ukončená, bez zbytočného odkladu vykoná v spolupráci s príslušnými pohraničnými orgánmi a inými príslušnými orgánmi členských štátov a leteckými dopravcami komplexný test smerovača a informuje Komisiu o jeho výsledku.

Článok 26

Úlohy agentúry eu-LISA súvisiace s hostingom a technickou správou smerovača

1. Agentúra eu-LISA zabezpečuje hosting smerovača vo svojich technických priestoroch.

2. Agentúra eu-LISA je zodpovedná za technickú správu smerovača vrátane jeho údržby a technického vývoja, a to takým spôsobom, aby sa zabezpečilo bezpečné, účinné a rýchle zasielanie údajov API cez smerovač v súlade s týmto nariadením.

Technická správa smerovača spočíva v neprerušenom vykonávaní všetkých úloh a zavádzaní všetkých technických riešení potrebných na riadne fungovanie smerovača v súlade s týmto nariadením 24 hodín denne 7 dní v týždni. Zahŕňa údržbu a technický vývoj potrebné na zabezpečenie toho, aby smerovač fungoval z hľadiska technickej kvality na uspokojivej úrovni, najmä pokiaľ ide o dostupnosť, presnosť a spoľahlivosť zasielania údajov API, v súlade s technickými špecifikáciami a v čo najväčšej možnej miere v súlade s prevádzkovými potrebami príslušných pohraničných orgánov a leteckých dopravcov.

3. Zamestnanci agentúry eu-LISA nesmú mať prístup k žiadnym údajom API, ktoré sa zasielajú cez smerovač. Tento zákaz však nebráni tomu, aby zamestnanci agentúry eu-LISA takýto prístup mali, pokiaľ je to nevyhnutne potrebné na údržbu a technickú správu smerovača.

4. Bez toho, aby bol dotknutý odsek 3 tohto článku a článok 17 Služobného poriadku úradníkov Európskej únie stanoveného v nariadení Rady (EHS, Euratom, ESUO) č. 259/68 ([28]), agentúra eu-LISA uplatňuje na svojich zamestnancov, od ktorých sa vyžaduje, aby pracovali s údajmi API zasielanými cez smerovač, primerané pravidlá týkajúce sa zachovávania služobného tajomstva alebo iné rovnocenné povinnosti týkajúce sa zachovávania dôvernosti. Táto povinnosť sa uplatňuje aj po odchode týchto zamestnancov z funkcie alebo zo zamestnania alebo po skončení ich činností.

Článok 27

Podporné úlohy agentúry eu-LISA súvisiace so smerovačom

1. Na požiadanie príslušných pohraničných orgánov, iných príslušných orgánov členských štátov alebo leteckých dopravcov im poskytuje agentúra eu-LISA odbornú prípravu zameranú na technické používanie smerovača a na ich pripojenie k smerovaču a integráciu so smerovačom.

2. Agentúra eu-LISA poskytuje príslušným pohraničným orgánom podporu týkajúcu sa prijímania údajov API cez smerovač podľa tohto nariadenia, a to najmä pokiaľ ide o uplatňovanie článkov 14 a 23.

3. V súlade s článkom 24 ods. 1 a s využitím súboru testov na preverenie súladu podľa článku 25 ods. 4 agentúra eu-LISA vykonáva v spolupráci s leteckými dopravcami testy prenosu údajov API do smerovača.

([28]) Ú. v. ES L 56, 4.3.1968, s. 1.

KAPITOLA 6

RIADENIE

Článok 28

Rada pre riadenie programu

1. Správna rada agentúry eu-LISA do 28. januára 2025 zriadi Radu pre riadenie programu. Má 10 členov a pozostáva:

a) zo siedmich členov vymenovaných správnou radou agentúry eu-LISA spomedzi jej členov alebo ich náhradníkov;

b) z predsedu poradnej skupiny pre údaje API a PNR uvedenej v článku 29;

c) z jedného zamestnanca agentúry eu-LISA vymenovaného jej výkonným riaditeľom a

d) z jedného člena vymenovaného Komisiou.

Pokiaľ ide o písmeno a), členovia, ktorých vymenúva správna rada agentúry eu-LISA, sa volia len spomedzi jej členov alebo náhradníkov z tých členských štátov, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie.

2. Rada pre riadenie programu vypracuje návrh svojho rokovacieho poriadku, ktorý prijme správna rada agentúry eu-LISA.

Predsedá jej členský štát, ktorý je členom Rady pre riadenie programu.

3. Rada pre riadenie programu dohliada na účinné plnenie úloh agentúry eu-LISA súvisiacich s návrhom a vývojom smerovača podľa článku 25.

Agentúra eu-LISA poskytuje na žiadosť Rady pre riadenie programu podrobné a aktuálne informácie o návrhu a vývoji smerovača vrátane informácií o zdrojoch, ktoré prideľuje agentúra eu-LISA.

4. Rada pre riadenie programu pravidelne a najmenej trikrát za štvrťrok predkladá správnej rade agentúry eu-LISA písomné správy o pokroku v navrhovaní a vývoji smerovača.

5. Rada pre riadenie programu nemá rozhodovaciu právomoc ani mandát zastupovať správnu radu agentúry eu-LISA alebo jej členov.

6. Rada pre riadenie programu zanikne ku dňu začatia uplatňovania tohto nariadenia uvedeného v článku 46 druhom odseku.

Článok 29

Poradná skupina pre údaje API a PNR

1. Od 28. januára 2025 poradná skupina pre údaje API a PNR zriadená podľa článku 27 ods. 1 písm. de) nariadenia (EÚ) 2018/1726 poskytne správnej rade agentúry eu-LISA potrebné odborné znalosti týkajúce sa údajov API a PNR, najmä v súvislosti s prípravou jej ročného pracovného programu a výročnej správy o činnosti.

2. Agentúra eu-LISA poskytuje poradnej skupine pre údaje API a PNR verzie technických špecifikácií a súborov testov na preverenie súladu, ktoré sú uvedené v článku 25 ods. 1, 2 a 4, a to aj ich predbežné verzie, keď sú k dispozícii.

3. Poradná skupina pre údaje API a PNR vykonáva tieto funkcie:

a) poskytuje agentúre eu-LISA a Rade pre riadenie programu odborné znalosti týkajúce sa návrhu a vývoja smerovača v súlade s článkom 25;

b) poskytuje agentúre eu-LISA odborné znalosti týkajúce sa hostingu a technickej správy smerovača v súlade s článkom 26;

c) poskytuje Rade pre riadenie programu na jej žiadosť stanovisko k pokroku pri navrhovaní a vývoji smerovača vrátane pokroku v prípade technických špecifikácií a súborov testov na preverenie súladu, ktoré sú uvedené v odseku 2.

4. Poradná skupina pre údaje API a PNR nemá rozhodovaciu právomoc ani mandát zastupovať správnu radu agentúry eu-LISA alebo jej členov.

Článok 30

Kontaktná skupina pre údaje API a PNR

1. Správna rada agentúry eu-LISA zriadi do dňa začatia uplatňovania tohto nariadenia uvedeného v článku 46 druhom odseku kontaktnú skupinu pre údaje API a PNR.

2. Kontaktná skupina pre údaje API a PNR umožňuje komunikáciu medzi príslušnými orgánmi členských štátov a leteckými dopravcami o technických záležitostiach súvisiacich s ich príslušnými úlohami a povinnosťami podľa tohto nariadenia.

3. Kontaktná skupina pre údaje API a PNR je zložená zo zástupcov príslušných orgánov členských štátov a leteckých dopravcov, predsedu poradnej skupiny pre údaje API a PNR a odborníkov agentúry eu-LISA.

4. Správna rada agentúry eu-LISA vypracuje rokovací poriadok kontaktnej skupiny pre údaje API a PNR na základe stanoviska poradnej skupiny pre údaje API a PNR.

5. Správna rada agentúry eu-LISA môže tiež, ak to považuje za potrebné, zriadiť podskupiny kontaktnej skupiny pre údaje API a PNR, ktorých úlohou je diskutovať o konkrétnych technických záležitostiach týkajúcich sa príslušných úloh a povinností príslušných orgánov členských štátov a leteckých dopravcov podľa tohto nariadenia.

6. Kontaktná skupina pre údaje API a PNR vrátane jej podskupín nemá rozhodovaciu právomoc ani mandát zastupovať správnu radu agentúry eu-LISA alebo jej členov.

Článok 31

Expertná skupina pre údaje API

1. Komisia zriadi do dňa začatia uplatňovania tohto nariadenia uvedeného v článku 46 druhom odseku expertnú skupinu pre údaje API v súlade s horizontálnymi pravidlami vytvárania a fungovania expertných skupín Komisie.

2. Expertná skupina pre údaje API umožňuje komunikáciu medzi príslušnými orgánmi členských štátov navzájom a medzi príslušnými orgánmi členských štátov a leteckými dopravcami o tematických záležitostiach súvisiacich s ich príslušnými úlohami a povinnosťami podľa tohto nariadenia, a to aj v súvislosti so sankciami uvedenými v článku 37.

3. Expertnej skupine pre údaje API predsedá Komisia a expertná skupina je ustanovená v súlade s horizontálnymi pravidlami vytvárania a fungovania expertných skupín Komisie. Expertná skupina pre údaje API pozostáva zo zástupcov príslušných orgánov členských štátov, zástupcov leteckých dopravcov a expertov agentúry eu-LISA. Ak je to relevantné z hľadiska plnenia jej úloh, expertná skupina pre údaje API môže prizvať príslušné zainteresované strany, najmä zástupcov Európskeho parlamentu, európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov a nezávislých vnútroštátnych dozorných orgánov, aby sa zúčastnili na jej práci.

4. Expertná skupina pre údaje API plní svoje úlohy v súlade so zásadou transparentnosti. Komisia uverejňuje zápisnice zo zasadnutí expertnej skupiny pre údaje API a iné relevantné dokumenty na webovom sídle Komisie.

Článok 32

Náklady agentúry eu-LISA, európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov, vnútroštátnych dozorných orgánov a členských štátov

1. Náklady, ktoré vzniknú agentúre eu-LISA v súvislosti so zriadením a prevádzkou smerovača podľa tohto nariadenia, sú hradené zo všeobecného rozpočtu Únie.

2. Náklady, ktoré vzniknú členským štátom v súvislosti s vykonávaním tohto nariadenia, a najmä ich pripojením k smerovaču a integráciou so smerovačom uvedenými v článku 23, sú podporované zo všeobecného rozpočtu Únie v súlade s pravidlami oprávnenosti a mierami spolufinancovania stanovenými v príslušných právnych aktoch Únie.

3. Náklady, ktoré vzniknú európskemu dozornému úradníkovi pre ochranu údajov v súvislosti s úlohami, ktoré mu boli zverené podľa tohto nariadenia, sú hradené zo všeobecného rozpočtu Únie.

4. Náklady, ktoré vzniknú nezávislým vnútroštátnym dozorným orgánom v súvislosti s úlohami, ktoré im boli zverené podľa tohto nariadenia, hradia členské štáty.

Článok 33

Zodpovednosť vo vzťahu k smerovaču

Ak členský štát alebo letecký dopravca neplní svoje povinnosti podľa tohto nariadenia, v dôsledku čoho vznikla na smerovači škoda, za túto škodu zodpovedá tento členský štát alebo letecký dopravca, ako sa stanovuje v príslušných právnych predpisoch Únie alebo vnútroštátnych právnych predpisoch, pokiaľ sa nepreukáže, že agentúra eu-LISA, iný členský štát alebo iný letecký dopravca neprijal primerané opatrenia na zabránenie vzniku škody alebo na minimalizovanie jej následkov.

Článok 34

Uvedenie smerovača do prevádzky

Po tom, ako agentúra eu-LISA informuje Komisiu o úspešnom ukončení komplexného testu smerovača podľa článku 25 ods. 5, Komisia prostredníctvom vykonávacieho aktu bez zbytočného odkladu určí dátum, od ktorého sa má smerovač uviesť do prevádzky. Uvedený vykonávací akt sa prijme v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 43 ods. 2.

Komisia stanoví dátum uvedený v prvom odseku tak, aby spadal do obdobia 30 dní odo dňa prijatia uvedeného vykonávacieho aktu.

Článok 35

Dobrovoľné používanie smerovača podľa smernice 2004/82/ES

1. Leteckí dopravcovia sú oprávnení používať smerovač na zasielanie informácií uvedených v článku 3 ods. 1 a 2 smernice 2004/82/ES jednému alebo viacerým zodpovedným orgánom uvedeným v danej smernici v súlade s uvedenou smernicou za predpokladu, že dotknutý členský štát s takýmto použitím súhlasí, a to od vhodného dátumu, ktorý stanoví tento členský štát. Uvedený členský štát vydá súhlas až po tom, ako sa uistí najmä o tom, že pripojenie jeho vlastných príslušných orgánov, ako aj pripojenie dotknutého leteckého dopravcu k smerovaču zaisťuje, že informácie sa môžu zasielať zákonným, bezpečným, účinným a rýchlym spôsobom.

2. Ak letecký dopravca začne používať smerovač v súlade s odsekom 1 tohto článku, používa ho na zasielanie takýchto informácií zodpovedným orgánom dotknutého členského štátu až do dňa začatia uplatňovania tohto nariadenia uvedeného v článku 46 druhom odseku. Ak sa však uvedený členský štát domnieva, že existujú objektívne dôvody na ukončenie takéhoto používania smerovača, používanie smerovača sa ukončí po tom, ako o tom daný členský štát informuje leteckého dopravcu, a to od vhodného dátumu, ktorý stanoví tento členský štát.

3. Dotknutý členský štát:

a) uskutoční konzultácie s agentúrou eu-LISA pred vydaním súhlasu s dobrovoľným používaním smerovača v súlade s odsekom 1;

b) s výnimkou riadne odôvodnených naliehavých prípadov poskytne dotknutému leteckému dopravcovi možnosť vyjadriť sa k svojmu zámeru ukončiť takéto používanie smerovača v súlade s odsekom 2 a v relevantnom prípade uskutoční v tejto veci aj konzultácie s agentúrou eu-LISA;

c) okamžite informuje agentúru eu-LISA a Komisiu o každom takomto používaní smerovača, s ktorým súhlasil, a o akomkoľvek ukončení takéhoto používania smerovača, pričom poskytne všetky potrebné informácie vrátane, v príslušných prípadoch, dátumu začatia používania smerovača, dátumu ukončenia takéhoto používania a dôvodov tohto ukončenia.

KAPITOLA 7

DOZOR, SANKCIE, ŠTATISTIKA A PRÍRUČKA

Článok 36

Vnútroštátny orgán dohľadu nad údajmi API

1. Členské štáty určia jeden alebo viacero vnútroštátnych orgánov dohľadu nad údajmi API, ktoré budú zodpovedať za monitorovanie uplatňovania ustanovení tohto nariadenia leteckými dopravcami na svojom území a za zabezpečenie súladu s uvedenými ustanoveniami.

2. Členské štáty zabezpečia, aby vnútroštátne orgány dohľadu nad údajmi API disponovali všetkými prostriedkami a všetkými právomocami v oblasti vyšetrovania a presadzovania práva, ktoré sú potrebné na vykonávanie ich úloh podľa tohto nariadenia, a to v náležitých prípadoch aj ukladaním sankcií uvedených v článku 37. Členské štáty zabezpečia, aby výkon právomocí zverených vnútroštátnym orgánom dohľadu nad údajmi API podliehal primeraným zárukám v súlade so základnými právami zaručenými právom Únie.

3. Členské štáty do dňa začatia uplatňovania tohto nariadenia uvedeného v článku 46 druhom odseku oznámia Komisii názov a kontaktné údaje orgánov určených podľa odseku 1 tohto článku. Každú následnú zmenu alebo úpravu bezodkladne oznámia Komisii.

4. Týmto článkom nie sú dotknuté právomoci dozorných orgánov podľa článku 51 nariadenia (EÚ) 2016/679.

Článok 37

Sankcie

1. Členské štáty stanovia pravidlá, pokiaľ ide o sankcie uplatniteľné pri porušení tohto nariadenia, a prijmú všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie ich uplatňovania. Stanovené sankcie musia byť účinné, primerané a odrádzajúce.

2. Členské štáty o týchto pravidlách a opatreniach do dňa začatia uplatňovania tohto nariadenia uvedeného v článku 46 druhom odseku informujú Komisiu a bezodkladne jej oznámia každú nasledujúcu zmenu, ktorá ich ovplyvní.

3. Členské štáty zabezpečia, aby vnútroštátne orgány dohľadu nad údajmi API pri rozhodovaní o tom, či uložia sankciu, a pri určovaní druhu a výšky sankcie zohľadnili relevantné okolnosti, medzi ktoré môžu patriť:

a) povaha, závažnosť a trvanie porušenia;

b) miera zavinenia zo strany leteckého dopravcu;

c) predchádzajúce porušenia zo strany leteckého dopravcu;

d) celková úroveň spolupráce leteckého dopravcu s príslušnými orgánmi;

e) veľkosť leteckého dopravcu, napríklad ročný počet prepravených cestujúcich;

f) to, či iné vnútroštátne orgány dohľadu nad údajmi API tomu istému leteckému dopravcovi už uložili sankcie za to isté porušenie.

4. Členské štáty zabezpečia, aby opakované neprenášanie údajov API v súlade s článkom 6 ods. 1 podliehalo primeraným finančným sankciám až do výšky 2 % globálneho obratu leteckého dopravcu v predchádzajúcom finančnom roku. Členské štáty zabezpečia, aby neplnenie iných povinností stanovených v tomto nariadení podliehalo primeraným sankciám vrátane finančných sankcií.

Článok 38

Štatistiky

1. S cieľom podporiť vykonávanie a monitorovanie uplatňovania tohto nariadenia a na základe štatistických informácií uvedených v odseku 5 agentúra eu-LISA každý štvrťrok uverejní štatistiky o fungovaní smerovača a o dodržiavaní povinností, ktoré sú stanovené v tomto nariadení, leteckými dopravcami. Tieto štatistiky nesmú umožňovať identifikáciu jednotlivých osôb.

2. Na účely stanovené v odseku 1 smerovač automaticky zasiela údaje uvedené v odseku 5 do CRRS.

3. S cieľom podporiť vykonávanie a monitorovanie uplatňovania tohto nariadenia vypracuje agentúra eu-LISA každý rok výročnú správu, v ktorej uvedie štatistické údaje za predchádzajúci rok. Túto výročnú správu uverejní a zašle Európskemu parlamentu, Rade, Komisii, európskemu dozornému úradníkovi pre ochranu údajov, Európskej agentúre pre pohraničnú a pobrežnú stráž a vnútroštátnym orgánom dohľadu nad údajmi API uvedeným v článku 36. Vo výročnej správe sa nesmú zverejniť dôverné pracovné metódy a ani sa ňou nesmú ohroziť prebiehajúce vyšetrovania príslušných orgánov členských štátov.

4. Agentúra eu-LISA poskytne Komisii na jej žiadosť štatistiky o osobitných aspektoch súvisiacich s vykonávaním tohto nariadenia, ako aj štatistiky podľa odseku 3.

5. CRRS poskytuje agentúre eu-LISA tieto štatistické informácie potrebné na podávanie správ podľa článku 45 a na tvorbu štatistík v súlade s týmto článkom bez toho, aby tieto štatistiky o údajoch API umožňovali identifikáciu dotknutých cestujúcich:

a) štátna príslušnosť, pohlavie a rok narodenia cestujúceho;

b) dátum a počiatočné miesto nástupu na palubu, dátum a letisko odletu a dátum a letisko príletu;

c) druh cestovného dokladu, trojmiestny kód krajiny, v ktorej bol cestovný doklad vydaný, a dátum skončenia platnosti cestovného dokladu;

d) počet cestujúcich registrovaných na ten istý let;

e) kód leteckého dopravcu, ktorý let prevádzkuje;

f) to, či ide o pravidelný alebo nepravidelný let;

g) to, či boli údaje API prenesené okamžite po uzatvorení letu;

h) to, či sú osobné údaje cestujúceho správne, úplné a aktuálne;

i) technické prostriedky používané na zachytávanie údajov API.

6. Na účely podávania správ podľa článku 45 a na tvorbu štatistík v súlade s týmto článkom agentúra eu-LISA uchováva v CRRS údaje uvedené v odseku 5 tohto článku. Tieto údaje uchováva počas obdobia piatich rokov v súlade s odsekom 2, pričom zabezpečí, aby tieto údaje neumožnili identifikáciu dotknutých cestujúcich. CRRS poskytuje riadne povereným zamestnancom príslušných pohraničných orgánov a iných príslušných orgánov členských štátov personalizovateľné správy a štatistiky o údajoch API uvedené v odseku 5 tohto článku na účely vykonávania a monitorovania uplatňovania tohto nariadenia.

7. Použitie údajov uvedených v odseku 5 tohto článku nesmie viesť k profilovaniu jednotlivcov uvedenému v článku 22 nariadenia (EÚ) 2016/679 ani diskriminácii osôb z dôvodov uvedených v článku 21 charty. Údaje uvedené v odseku 5 tohto článku sa nesmú použiť na porovnanie alebo priradenie k osobným údajom ani na kombinovanie s osobnými údajmi.

8. Postupy zavedené agentúrou eu-LISA na monitorovanie vývoja a fungovania smerovača uvedeného v článku 39 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2019/817 zahŕňajú možnosť vytvárať pravidelné štatistiky na zabezpečenie tohto monitorovania.

Článok 39

Praktická príručka

Komisia v úzkej spolupráci s príslušnými orgánmi a inými relevantnými orgánmi členských štátov, leteckými dopravcami a relevantnými orgánmi a agentúrami Únie vypracuje a zverejní praktickú príručku, ktorá bude obsahovať usmernenia, odporúčania a najlepšie postupy týkajúce sa vykonávania tohto nariadenia, a to aj dodržiavania základných práv a ukladania sankcií v súlade s článkom 37.

V praktickej príručke sa zohľadnia iné relevantné príručky.

Komisia prijme praktickú príručku vo forme odporúčania.

KAPITOLA 8

VZŤAH K INÝM EXISTUJÚCIM NÁSTROJOM

Článok 40

Zrušenie smernice 2004/82/ES

Smernica 2004/82/ES sa zrušuje odo dňa začatia uplatňovania tohto nariadenia uvedeného v článku 46 druhom odseku.

Článok 41

Zmeny nariadenia (EÚ) 2018/1726

Nariadenie (EÚ) 2018/1726 sa mení takto:

1. Vkladá sa tento článok:

„*Článok 13a*

Úlohy súvisiace so smerovačom

V súvislosti s nariadeniami Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2025/12 (*) a (EÚ) 2025/13 (**) agentúra vykonáva úlohy súvisiace so smerovačom, ktorými sa poveruje uvedenými nariadeniami.

(*) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2025/12 z 19. decembra 2024 o zhromažďovaní a prenose vopred poskytovaných informácií o cestujúcich na účely posilnenia a uľahčenia kontrol na vonkajších hraniciach, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) 2018/1726 a (EÚ) 2019/817 a zrušuje smernica Rady 2004/82/ES (Ú. v. EÚ L, 2025/12, 8.1.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/12/oj).

(**) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2025/13 z 19. decembra 2024 o zhromažďovaní a prenose vopred poskytovaných informácií o cestujúcich na účely prevencie, odhaľovania, vyšetrovania a stíhania trestných činov terorizmu a závažnej trestnej činnosti a o zmene nariadenia (EÚ) 2019/818 (Ú. v. EÚ L, 2025/13, 8.1.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/13/oj).“

2. V článku 17 sa odsek 3 nahrádza takto:

„3. Sídlo agentúry je v Tallinne v Estónsku.

Úlohy súvisiace s vývojom a prevádzkovým riadením uvedené v článku 1 ods. 4 a 5, článkoch 3 až 9 a článkoch 11 a 13a sa vykonávajú na technickom pracovisku v Štrasburgu vo Francúzsku.

Záložné pracovisko schopné zabezpečiť prevádzku rozsiahleho informačného systému v prípade poruchy takéhoto systému sa zriadi v Sankt Johann im Pongau v Rakúsku.“

3. V článku 19 sa odsek 1 mení takto:

a) vkladá sa toto písmeno:

„eec) prijíma správy o stave vývoja smerovača podľa článku 45 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2025/12;“;

b) v písmene ff) sa bod vi) nahrádza takto:

„vi) komponentov interoperability podľa článku 78 ods. 3 nariadenia (EÚ) 2019/817 a článku 74 ods. 3 nariadenia (EÚ) 2019/818, a smerovača podľa článku 80 ods. 5 nariadenia (EÚ) 2024/982 a článku 45 ods. 5 nariadenia (EÚ) 2025/12;“;

c) písmeno hh) sa nahrádza takto:

„hh) prijíma formálne pripomienky k správam európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov o auditoch podľa článku 56 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2018/1861, článku 42 ods. 2 nariadenia (ES) č. 767/2008, článku 31 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 603/2013, článku 56 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2017/2226, článku 67 nariadenia (EÚ) 2018/1240, článku 29 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2019/816, článku 52 nariadení (EÚ) 2019/817 a (EÚ) 2019/818, článku 58 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2024/982 a článku 22 ods. 3 nariadenia (EÚ) 2025/12 zabezpečuje náležité opatrenia nadväzujúce na uvedené audity;“

4. V článku 27 ods. 1 sa vkladá toto písmeno:

„de) poradná skupina pre údaje API a PNR;“

Článok 42

Zmena nariadenia (EÚ) 2019/817

V článku 39 nariadenia (EÚ) 2019/817 sa odseky 1 a 2 nahrádzajú takto:

„1. Centrálne úložisko na účely podávania správ a štatistiky (ďalej len ‚CRRS‘) sa zriaďuje na podporu cieľov systémov vstup/výstup, VIS, ETIAS a SIS v súlade s príslušnými právnymi nástrojmi upravujúcimi uvedené systémy a na poskytovanie medzisystémových štatistických údajov a analytických správ na politické a prevádzkové účely a na účely kvality údajov. CRRS podporuje aj ciele nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2025/12 (*).

2. Agentúra eu-LISA vo svojich technických priestoroch vytvorí, zavedie a zabezpečí hosting CRRS, ktoré obsahuje údaje a štatistiky uvedené v článku 63 nariadenia (EÚ) 2017/2226, článku 17 nariadenia (ES) č. 767/2008, článku 84 nariadenia (EÚ) 2018/1240, článku 60 nariadenia (EÚ) 2018/1861 a článku 16 nariadenia (EÚ) 2018/1860 logicky oddelené informačnými systémami EÚ. Agentúra eu-LISA takisto zhromažďuje údaje a štatistiky zo smerovača uvedené v článku 38 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2025/12. Prístup do CRRS sa poskytuje prostredníctvom kontrolovaného, zabezpečeného prístupu a osobitných používateľských profilov výhradne na účely podávania správ a štatistiky orgánom uvedeným v článku 63 nariadenia (EÚ) 2017/2226, článku 17 nariadenia (ES) č. 767/2008, článku 84 nariadenia (EÚ) 2018/1240, článku 60 nariadenia (EÚ) 2018/1861 a článku 45 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2025/12.

(*) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2025/12 z 19. decembra 2024 o zhromažďovaní a prenose vopred poskytovaných informácií o cestujúcich na účely posilnenia a uľahčenia kontrol na vonkajších hraniciach, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) 2018/1726 a (EÚ) 2019/817 a zrušuje smernica Rady 2004/82/ES (Ú. v. EÚ L, 2025/12, 8.1.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/12/oj).“

KAPITOLA 9

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 43

Postup výboru

1. Komisii pomáha výbor. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011. Ak výbor nevydá žiadne stanovisko, Komisia návrh vykonávacieho aktu neprijme a uplatní sa článok 5 ods. 4 tretí pododsek nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Článok 44

Vykonávanie delegovania právomoci

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.

2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 5 ods. 6 a 7, článku 6 ods. 3 a článku 9 ods. 6 sa Komisii udeľuje na obdobie piatich rokov od 28. januára 2025. Komisia vypracuje správu týkajúcu sa delegovania právomoci najneskôr deväť mesiacov pred uplynutím tohto päťročného obdobia. Delegovanie právomoci sa automaticky predlžuje o rovnako dlhé obdobia, pokiaľ Európsky parlament alebo Rada nevznesú voči takémuto predĺženiu námietku najneskôr tri mesiace pred koncom každého obdobia.

Pokiaľ ide o delegovaný akt prijatý podľa článku 5 ods. 6, ak Európsky parlament alebo Rada vzniesli námietku podľa odseku 6 tohto článku, Európsky parlament ani Rada nemôžu vyjadriť nesúhlas s automatickým predĺžením uvedeným v prvom pododseku tohto odseku.

3. Delegovanie právomoci uvedené v článku 5 ods. 7, článku 6 ods. 3 a článku 9 ods. 6 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie* alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.

4. Komisia pred prijatím delegovaného aktu uskutočňuje konzultácie s odborníkmi určenými jednotlivými členskými štátmi v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva.

5. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po jeho prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.

6. Delegovaný akt prijatý podľa článku 5 ods. 6 alebo 7, článku 6 ods. 3 alebo článku 9 ods. 6 nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predĺži o dva mesiace.

Článok 45

Monitorovanie a hodnotenie

1. Agentúra eu-LISA zabezpečí zavedenie postupov na monitorovanie vývoja smerovača vzhľadom na ciele týkajúce sa plánovania a nákladov a na monitorovanie fungovania smerovača vzhľadom na ciele týkajúce sa technických výstupov, nákladovej efektívnosti, bezpečnosti a kvality služby.

2. Agentúra eu-LISA vypracuje do 29. januára 2026 a následne každý rok počas fázy vývoja smerovača správu o aktuálnom stave vývoja smerovača a predloží ju Európskemu parlamentu a Rade. Uvedená správa obsahuje podrobné informácie o vzniknutých nákladoch a akýchkoľvek rizikách, ktoré môžu mať vplyv na celkové náklady, ktoré sa majú hradiť zo všeobecného rozpočtu Únie v súlade s článkom 32.

3. Po uvedení smerovača do prevádzky agentúra eu-LISA vypracuje správu s podrobným vysvetlením toho, ako sa dosiahli ciele, najmä ciele súvisiace s plánovaním a nákladmi, ako aj s odôvodnením akýchkoľvek odchýlok, a predloží ju Európskemu parlamentu a Rade.

4. Komisia do 29. januára 2029 a následne každé štyri roky vypracuje správu obsahujúcu celkové hodnotenie tohto nariadenia, a to aj pokiaľ ide o potrebu a pridanú hodnotu zhromažďovania údajov API, vrátane posúdenia:

a) uplatňovania tohto nariadenia;

b) rozsahu, v akom sa týmto nariadením dosiahli jeho ciele;

c) vplyvu tohto nariadenia na základné práva chránené právom Únie;

d) vplyvu tohto nariadenia na cestovné skúsenosti legitímnych cestujúcich;

e) vplyvu tohto nariadenia na konkurencieschopnosť odvetvia leteckej dopravy a mieru zaťaženia podnikov;

f) kvality údajov zaslaných smerovačom príslušným pohraničným orgánom;

g) výkonnosti smerovača vo vzťahu k príslušným pohraničným orgánom.

Na účely písmena e) prvého pododseku sa správa Komisie zaoberá aj interakciou tohto nariadenia s inými relevantnými legislatívnymi aktmi Únie, najmä s nariadeniami (ES) č. 767/2008, (EÚ) 2017/2226 a (EÚ) 2018/1240, aby bolo možné posúdiť celkový vplyv príslušných ohlasovacích povinností na leteckých dopravcov, identifikovať ustanovenia, ktoré by sa v príslušnom prípade mohli aktualizovať a zjednodušiť tak, aby sa znížila záťaž pre leteckých dopravcov, a zvážiť kroky a opatrenia, ktoré by sa mohli prijať na zníženie tlaku na celkové náklady leteckých dopravcov.

5. Komisia predloží hodnotiacu správu Európskemu parlamentu, Rade, európskemu dozornému úradníkovi pre ochranu údajov a Agentúre Európskej únie pre základné práva. Komisia v príslušnom prípade predloží na základe uskutočneného hodnotenia Európskemu parlamentu a Rade legislatívny návrh na zmenu tohto nariadenia.

6. Členské štáty a leteckí dopravcovia na požiadanie poskytnú agentúre eu-LISA a Komisii informácie potrebné na vypracovanie správ uvedených v odsekoch 2, 3 a 4, ako sú údaje získané pri predbežnom porovnávaní údajov API s údajmi v informačných systémoch Únie a vo vnútroštátnych databázach vykonanom na vonkajších hraniciach. Členské štáty poskytnú najmä kvantitatívne a kvalitatívne informácie o zhromažďovaní údajov API z prevádzkového hľadiska. Poskytnuté informácie nesmú obsahovať osobné údaje. Členské štáty môžu od poskytnutia takýchto informácií upustiť, pokiaľ je to potrebné na to, aby nedošlo k zverejneniu dôverných pracovných metód alebo k ohrozeniu prebiehajúceho vyšetrovania príslušnými pohraničnými orgánmi. Komisia zabezpečí primeranú ochranu všetkých dôverných informácií, ktoré boli poskytnuté.

Článok 46

Nadobudnutie účinnosti a uplatňovanie

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Začína sa uplatňovať dva roky od dátumu uvedenia smerovača do prevádzky stanoveného Komisiou v súlade s článkom 34.

Avšak:

a) článok 5 ods. 7 a 8, článok 6 ods. 3, článok 9 ods. 6, článok 13 ods. 4, článok 14 ods. 5, článok 18 ods. 4, článok 23 ods. 2, článok 24 ods. 2, články 25, 28 a 29, článok 32 ods. 1 a články 34, 43 a 44 sa uplatňujú od 28. januára 2025;

b) článok 5 ods. 6, články 12 a 15, článok 17 ods. 1, 3 a 4, článok 18 ods. 1, 2 a 3 a články 19, 20, 26, 27, 33 a 35 sa uplatňujú od dátumu uvedenia smerovača do prevádzky stanoveného Komisiou v súlade s článkom 34.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné v členských štátoch v súlade so zmluvami.

V Bruseli 19. decembra 2024

Za Európsky parlament	*Za Radu*
predsedníčka	*predseda*
R. METSOLA	BÓKA J.